ผลประโยชน์ทับซ้อน

“ผลประโยชน์ทับซ้อน” Conflict of Interests

- การขัดกันระหว่าง

ประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม

- ผลประโยชน์ทับซ้อน

- การขัดกันแห่งผลประโยชน์

ราชการไทย กับสิทธิเสรีภาพของประชาชน... !!!

เดิมประเทศไทยมีการปกครอง “ระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์” ตั้งแต่สมัยอาณาจักรอยุธยาเป็นต้นมา มีพระมหากษัตริย์เป็นผู้ปกครองประชาชนแบบรวมศูนย์เด็ดขาด โดยมีเหล่าขุนนาง เช่น เจ้าพระยา พระยา พระ หลวงขุน หมื่น พัน นาย หรือ หมู่ เป็นผู้สนองงานของพระมหากษัตริย์ และในระหว่างนั้นก็มีการปรับเสริมเพิ่มเปลี่ยนระบบการบริหารราชการแผ่นดินเรื่อยมา จนกระทั่งวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 เกิดการเปลี่ยนแปลงการปกครองมาเป็น “ระบอบประชาธิปไตย” อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยมี ข้าราชการ เป็นผู้ปฏิบัติงานราชการแผ่นดิน

ราชการไทย กับสิทธิเสรีภาพของประชาชน... !!!

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้กำเนิดหลักการที่สำคัญอย่างยิ่งสำหรับปวงชนชาวไทย ในเรื่อง "สิทธิและเสรีภาพ" โดยมุ่งหวังที่จะคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนไม่ให้ถูกละเมิด ตราบเท่าที่ไม่กระทบกระเทือนหรือเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน และไม่ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น

จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่รัฐจะต้องคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของประชาชน ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดนโยบาย การบังคับใช้กฎหมาย การปฏิบัติต่อประชาชน หรือการดำเนินการใดๆ ให้ประชาชนได้รับผลกระทบน้อยที่สุด โดยยึดถือหลัก **"ประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง"**

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

- รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศที่ให้การรับรอง ปกป้อง และคุ้มครอง **สิทธิเสรีภาพ** ของปวงชนชาวไทย โดยถือว่าการมีสิทธิเสรีภาพเป็นหลัก การจำกัดตัดสิทธิเสรีภาพเป็นข้อยกเว้น แต่การใช้สิทธิเสรีภาพดังกล่าวต้องอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์เพื่อคุ้มครองส่วนรวม

ดังนั้น บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพกระทำการหรือไม่กระการใด ๆ และได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญตราบเท่าที่การใช้สิทธิหรือเสรีภาพเช่นว่านั้นไม่กระทบกระเทือนหรือเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนและไม่ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

หลักความคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของปวงชนชาวไทย

มาตรา 25 วางหลักความคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ดังนี้ “สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย นอกจากที่บัญญัติคุ้มครองไว้เป็นการเฉพาะในรัฐธรรมนูญแล้ว *การใดที่มิได้ห้ามหรือจำกัดไว้ในรัฐธรรมนูญหรือในกฎหมายอื่น บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพที่จะทำการนั้นได้และได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญตราบเท่าที่การใช้สิทธิหรือเสรีภาพเช่นว่านั้นไม่กระทบกระเทือนหรือเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน และไม่ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น*

สิทธิหรือเสรีภาพใดที่รัฐธรรมนูญให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติหรือให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ แม้ยังไม่มีการตรากฎหมายนั้นขึ้นใช้บังคับ บุคคลหรือชุมชนย่อมสามารถใช้สิทธิหรือเสรีภาพนั้นได้ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

หน้าที่ของบุคคล

มาตรา 50 (10) บุคคลมีหน้าที่ไม่ร่วมมือหรือสนับสนุนการทุจริตและประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ

หน้าที่ของรัฐ

มาตรา 63 รัฐต้องส่งเสริม สนับสนุน และให้ความรู้แก่ประชาชนถึงอันตรายที่เกิดจากการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน และจัดให้มีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันและขจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบดังกล่าวอย่างเข้มงวด รวมทั้งกลไกในการส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ความรู้ ต่อต้าน หรือชี้เบาะแส โดยได้รับความคุ้มครองจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

แนวนโยบายแห่งรัฐ

มาตรา 76 รัฐพึงพัฒนาระบบการบริหารราชการแผ่นดิน ทั้งราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และงานของรัฐอย่างอื่น ให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยหน่วยงานของรัฐต้องร่วมมือและช่วยเหลือกัน ในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดิน การจัดทำบริการสาธารณะและการใช้จ่ายเงินงบประมาณมีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน รวมตลอดทั้งพัฒนาเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีทัศนคติเป็นผู้ให้บริการประชาชนให้เกิดความสะดวก รวดเร็วไม่เลือกปฏิบัติและปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวความคิด เรื่อง “ผลประโยชน์ทับซ้อน”

(Conflict of Interests)

หลักการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

- สถานะของเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นมีความสัมพันธ์กับรัฐ 2 สถานะ

  สถานะหนึ่ง คือ เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ ซึ่งเป็นบุคคลที่ทำงานให้กับรัฐหรือตัวแทนของรัฐ

  กับอีกสถานะหนึ่ง คือ เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งเป็นเอกชนคนหนึ่ง
- เจ้าหน้าที่ของรัฐในฐานะผู้ใช้อำนาจรัฐจะทำอะไรได้ต้องมีกฎหมายให้อำนาจ
- ในฐานะเอกชนจะทำอะไรก็ได้ถ้าไม่มีกฎหมายห้าม

แนวความคิดพื้นฐาน : ประโยชน์สาธารณะ

- รัฐโดยองค์กรของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐมีหน้าที่เป็นผู้ดูแลรักษาประโยชน์ส่วนรวมหรือประโยชน์สาธารณะ
- แต่ในกรณีที่ประโยชน์ส่วนตัวของเอกชนไม่สอดคล้องกับประโยชน์สาธารณะจะต้องให้ประโยชน์สาธารณะอยู่เหนือประโยชน์ส่วนตัวของเอกชน

หลักการสากลในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

เนื่องจากเจ้าหน้าที่ของรัฐมีความสัมพันธ์กับรัฐ ๒ สถานะดังกล่าว ดังนั้น ในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องสามารถ *แยกเรื่องตำแหน่งหน้าที่กับเรื่องส่วนตัวออกจากกันได้* และ*ห้ามการกระทำที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม*

ความหมายของ “ผลประโยชน์ทับซ้อน” (Conflict of Interests)

ความหมาย : “ผลประโยชน์ทับซ้อน” (Conflict of Interests)

เคนเนท เคอนาแฮน (Kenneth Kernaghan) :

“สถานการณ์ซึ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐมีผลประโยชน์ส่วนตนอยู่ และได้ใช้อิทธิพลตามหน้าที่และความรับผิดชอบทางสาธารณะไปขัดกับผลประโยชน์ส่วนตัว”

แซนดร้า วิลเลียม (Sandra Williams) :

“การที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือข้าราชการได้เปิดโอกาสให้เงิน หรือผลประโยชน์ส่วนตัวเข้ามามีอิทธิพลต่อหน้าที่และความรับผิดชอบที่จะต้องมีต่อสาธารณะ”

ความหมาย : “ผลประโยชน์ทับซ้อน” (Conflict of Interests)

แพทริค บอเยอร์ (Patrick Boyer)

“สถานการณ์ที่เจ้าหน้าที่รัฐมีผลประโยชน์ส่วนตัวและได้ใช้อิทธิพลหรือจะใช้อิทธิพลของตำแหน่งหน้าที่ไปเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว”

ผาสุก พงษ์ไพจิตร

“สภาวะซึ่งการกำหนดนโยบายเพื่อผลประโยชน์ของสังคมโดยรวม หรือการตัดสินใจทางการเมืองถูกแทรกแซงด้วยผลประโยชน์เฉพาะของธุรกิจเอกชน อันทำให้ผลที่ออกมาคือนโยบายที่ให้ผลประโยชน์กับธุรกิจเอกชนบางรายบางกลุ่ม แต่สังคมโดยรวมเสียประโยชน์”

การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม หรือ ผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interests)

การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม หมายถึง การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการใด ๆ ตามอำนาจหน้าที่เพื่อประโยชน์ส่วนรวม แต่กลับเข้าไปมีส่วนได้เสียกับกิจกรรมหรือการดำเนินการที่เอื้อผลประโยชน์ให้กับตนหรือพวกพ้อง *ทำให้การใช้อำนาจหน้าที่/การใช้ดุลยพินิจ (เพื่อส่วนรวม) เป็นโดยไม่สุจริต ก่อให้เกิดผลเสียต่อภาครัฐ*

พื้นที่สีขาว แทน ประโยชน์ส่วนตน

พื้นที่สีดำ แทน ประโยชน์ส่วนรวม

พื้นที่สีเทา เกิดจากการทับซ้อนของสีขาวและสีดำ เป็นพื้นที่เกิด "การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม"

องค์ประกอบของผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interests)

I. บุคคลนั้นมีสถานะ เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ

II. มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์ส่วนรวมในเรื่องนั้นๆ

III. เกิดสถานการณ์ที่มีผลประโยชน์ขัดกัน (มีผลประโยชน์ส่วนตนเข้าไปเกี่ยวข้อง) โดยได้กระทำการ/ตัดสินใจ/ใช้ดุลยพินิจ อย่างใดอย่างหนึ่ง

IV. ประโยชน์ส่วนตน อาจเป็น ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดก็ได้ / ทรัพย์สินหรือประโยชน์ของบุคคลอื่น

ลักษณะพิเศษ : มิได้หมายถึงการทุจริตเสมอไป

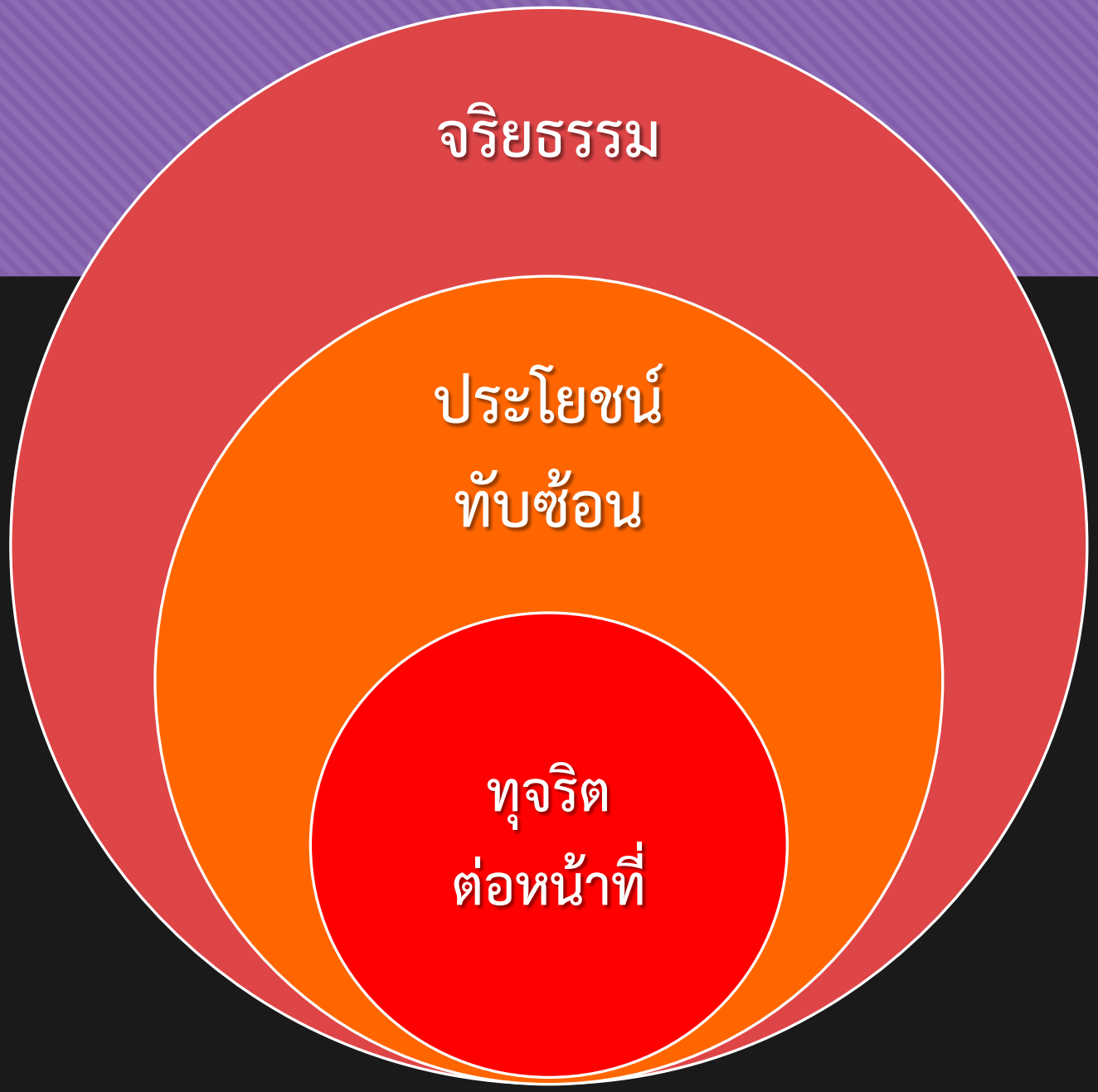

ไม่ผิดกฎหมาย แต่ไม่เหมาะสม

ไม่สมควรกระทำ

ก่อให้เกิดความเคลือบแคลงสงสัย

ต่อสังคม

และเป็นบ่อเกิดของการทุจริต

ผิดจริยธรรม มีประโยชน์ทับซ้อน

ผิดกฎหมายโดยตรง มีบทลงโทษชัดเจน

กรณีตัวอย่าง : การขัดกันแห่งผลประโยชน์กับการทุจริต

นาย ก. เป็นนักศึกษา ได้นำเอกสารและโน้ตย่อเข้าไปในห้องสอบ

ข้อเท็จจริง คือ นาย ก. ได้ใช้โน้ตย่อนั้นเพื่อทบทวนก่อนเข้าห้องสอบ แต่ด้วยความหลงลืมได้นำโน้ตย่อซึ่งยังคงค้างอยู่ในกระเป๋าเข้าไปในห้องสอบด้วย โดยไม่ได้ตั้งใจและไม่มีการนำขึ้นมาลอกหรือใช้ประโยชน์ใด ๆ

กรณีเช่นนี้จึงเห็นได้ว่ามิได้มีการทุจริตในการสอบ ดังนั้น การนำเอกสารหรือโน้ตย่อเข้าไปในห้องสอบจึงไม่เท่ากับการทุจริตเสมอไป แต่ก็เป็นเรื่องที่ไม่เหมาะสม และในทางปฏิบัติการจะพิสูจน์เจตนาคงทำได้ยาก และโดยทั่วไปก็คงเชื่อว่าอาจจะมีการเตรียมการไปเพื่อทุจริตในการสอบ ดังนั้น จึงมักกำหนดห้ามมิให้นำโน้ตย่อเข้าไปในห้องสอบ

รูปแบบของ “ผลประโยชน์ทับซ้อน” (Conflict of Interests)

10 รูปแบบ

1. การรับผลประโยชน์ต่าง ๆ

2. การทำธุรกิจกับตัวเอง หรือเป็นคู่สัญญา

3. การทำงานหลังจากออกจากตำแหน่งสาธารณะ หรือหลังเกษียณ

4. การทำงานพิเศษ

5. การรู้ข้อมูลภายใน

6. การใช้ทรัพย์สินของราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตัว

7. การนำโครงการสาธารณะลงในเขตเลือกตั้งเพื่อประโยชน์ในทางการเมือง

8. การใช้ตำแหน่งหน้าที่เอื้อประโยชน์แก่เครือญาติหรือพวกพ้อง

9. การใช้อิทธิพลเข้าไปมีผลต่อการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐอื่น

10. รูปแบบอื่น ๆ

1. การรับผลประโยชน์ต่าง ๆ

การรับผลประโยชน์ต่างๆ (Accepting benefits)

ซึ่งผลประโยชน์ต่าง ๆ ได้แก่ ทรัพย์สิน ของขวัญ การลดราคา การรับความบันเทิง การรับบริการ การรับการฝึกอบรม หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียวกันนี้

และผลจากการรับผลประโยชน์ต่าง ๆ นั้น ได้ส่งผลให้ต่อการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบที่ 1 <u>การรับผลประโยชน์ต่าง ๆ</u>	
บทบัญญัติที่เกี่ยวข้อง	**บทกำหนดโทษ**
1.1 ความผิดทางวินัย/ถอดถอน/ฝ่าฝืนจริยธรรม	
1.1.1) ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน	
ข้อ 6 : ข้าราชการต้องละเว้นจากการแสวงหาประโยชน์ที่มิชอบโดยอาศัยตำแหน่งหน้าที่และไม่กระทำการอันเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้ ... **(1) ไม่เรียก รับ หรือยอมจะรับ หรือยอมให้ผู้อื่นเรียก รับ หรือยอมจะรับซึ่งของขวัญแทนตนหรือญาติของตน** ไม่ว่าก่อนหรือหลังดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่ไม่ว่าจะเกี่ยวข้องหรือไม่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่หรือไม่ก็ตาม **เว้นแต่เป็นการให้โดยธรรมจรรยา หรือเป็นการให้ตามประเพณีหรือให้แก่บุคคลทั่วไป**	**โทษทางวินัยมี 5 สถาน**

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบที่ 1 การรับผลประโยชน์ต่าง ๆ	
บทบัญญัติที่เกี่ยวข้อง	**บทกำหนดโทษ**
1.2 ความผิดทางอาญา	
1.2.1) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561	
ม. 128 : ห้ามมิให้เจ้าพนักงานของรัฐผู้ใด**รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวนเป็นเงินได้**จากผู้ใด	**ม. 169 :** เจ้าพนักงานของรัฐผู้ใดฝ่าฝืน ม. 128 **ต้องระวางโทษ :** จำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 60,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบที่ 1 การรับผลประโยชน์ต่าง ๆ

บทบัญญัติที่เกี่ยวข้อง	บทกำหนดโทษ
1.2 ความผิดทางอาญา	
1.2.1) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561	
ม. 173 : เจ้าพนักงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ ผู้ใด**เรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่**	**ต้องระวางโทษ :** จำคุกตั้งแต่ 5 - 20 ปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่ 100,000 - 400,000 บาท
ม. 174 : ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ **กระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งโดยเห็นแก่ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด ซึ่งตนได้เรียก รับ หรือยอมจะรับไว้ก่อนที่ตนได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าพนักงานในตำแหน่งนั้น**	**ต้องระวางโทษ :** จำคุกตั้งแต่ 5 - 20 ปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่ 100,000 - 400,000 บาท

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบที่ 1 การรับผลประโยชน์ต่าง ๆ

บทบัญญัติที่เกี่ยวข้อง	บทกำหนดโทษ
1.2 ความผิดทางอาญา	
1.2.1) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561	
ม. 175 : ผู้ใด**เรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่นเป็นการตอบแทนในการที่จะจูงใจหรือได้จูงใจ** เจ้าพนักงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ **โดยวิธีอันทุจริตหรือผิดกฎหมายหรือโดยอิทธิพลของตน ให้กระทำการหรือไม่กระทำการในหน้าที่อันเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่บุคคลใด**	**ต้องระวางโทษ :** จำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับไม่เกิน 100,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
ม. 176 : ผู้ใด**ให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้**ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่เจ้าพนักงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ **เพื่อจูงใจ**ให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่	**ต้องระวางโทษ :** จำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับไม่เกิน 100,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบที่ 1 การรับผลประโยชน์ต่าง ๆ	
บทบัญญัติที่เกี่ยวข้อง	**บทกำหนดโทษ**
1.2 ความผิดทางอาญา	
1.2.2) ประมวลกฎหมายอาญา	
ม. 149 : ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐ สมาชิกสภาจังหวัด หรือสมาชิกสภาเทศบาล **เรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่**	**ต้องระวางโทษ :** จำคุกตั้งแต่ 5 - 20 ปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่ 100,000 - 400,000 บาท หรือประหารชีวิต
ม. 150 : ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน **กระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งโดยเห็นแก่ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด ซึ่งตนได้เรียก รับ หรือยอมจะรับไว้ก่อนที่ตนได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าพนักงานในตำแหน่งนั้น**	**ต้องระวางโทษ :** จำคุกตั้งแต่ 5 - 20 ปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่ 100,000 - 400,000 บาท

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบที่ 1 การรับผลประโยชน์ต่าง ๆ

บทบัญญัติที่เกี่ยวข้อง	บทกำหนดโทษ
1.2 ความผิดทางอาญา	
1.2.2) ประมวลกฎหมายอาญา	
ม. 143 : ผู้ใด**เรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่นเป็นการตอบแทนในการที่จะจูงใจหรือได้จูงใจ** เจ้าพนักงาน สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐ สมาชิกสภาจังหวัดหรือสมาชิกสภาเทศบาล**โดยวิธีอันทุจริตหรือผิดกฎหมายหรือโดยอิทธิพลของตนให้กระทำการหรือไม่กระทำการในหน้าที่อันเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่บุคคลใด**	**ต้องระวางโทษ :** จำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับไม่เกิน 100,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
ม. 144 : ผู้ใด**ให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด**แก่เจ้าพนักงาน สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐ สมาชิกสภาจังหวัดหรือสมาชิกสภาเทศบาล **เพื่อจูงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่**	**ต้องระวางโทษ :** จำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับไม่เกิน 100,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบที่ 1 การรับผลประโยชน์ต่าง ๆ

บทบัญญัติที่เกี่ยวข้อง	บทกำหนดโทษ
1.2 ความผิดทางอาญา	
1.2.2) ประมวลกฎหมายอาญา	
ม. 148 : ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน **ใช้อำนาจในตำแหน่งโดยมิชอบ ข่มขืนใจหรือจูงใจเพื่อให้บุคคลใดมอบให้หรือหามาให้ซึ่งทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่ตนเองหรือผู้อื่น**	**ต้องระวางโทษ :** จำคุกตั้งแต่ 5 - 20 ปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่ 100,000 - 400,000 บาท หรือประหารชีวิต

1 ผู้เรียกรับสินบนเป็น...

- เจ้าพนักงานตามกฎหมายป.ป.ช. ผิด ม.173 ของกฎหมายป.ป.ช.
- เจ้าพนักงานตามป.อาญา ผิด ม.149 ของป.อาญา

2 ผู้เรียกรับสินบนก่อนได้รับแต่งตั้งเป็น...

- เจ้าพนักงานตามกฎหมาย ป.ป.ช. ผิด ม.174 ของกฎหมาย ป.ป.ช.
- เจ้าพนักงานตามป.อาญา ผิด ม.150 ของป.อาญา

3 ผู้ให้สินบนแก่...

- เจ้าพนักงานตามกฎหมาย ป.ป.ช. ผิด ม.176 ของกฎหมาย ป.ป.ช.
- เจ้าพนักงานตามป.อาญา ผิด ม.144 ของป.อาญา

4 ตัวกลางเรียกรับสินบนเพื่อจูงใจ...

- เจ้าพนักงานตามกฎหมาย ป.ป.ช. ผิด ม.175 ของกฎหมาย ป.ป.ช.
- เจ้าพนักงานตามป.อาญา ผิด ม.143 ของป.อาญา

กรณีตัวอย่าง : การรับผลประโยชน์ต่าง ๆ

<u>กรณีตัวอย่างที่ 1</u>

นาย ก. เจ้าพนักงานของรัฐใช้อำนาจในตำแหน่งโดยชอบว่าจ้างนายขาวเป็นผู้ก่อสร้างอาคารให้แก่ทางราชการ และมีการเซ็นสัญญาไปเรียบร้อยแล้ว นายขาวดีใจที่ตนได้เป็นผู้รับเหมาก่อสร้างนั้น จึงนำเงินจำนวนหนึ่งไปมอบให้แก่นาย ก. โดยนาย ก. ได้รับเงินจำนวนนั้นไว้

<u>กรณีตัวอย่างที่ 2</u>

นาย ก. เจ้าพนักงานของรัฐมีอำนาจหน้าที่<u>พิจารณาที่จะ</u>ว่าจ้างผู้รับเหมาก่อสร้างเป็นผู้ก่อสร้างอาคารให้แก่ทางราชการ แต่*ก่อนทำสัญญา* นาย ก. ได้รับเงินจำนวนหนึ่งจากนายขาว จึงได้เชิญนายขาวมาทำสัญญาให้ได้เป็นผู้รับเหมาก่อสร้างนั้น

คดีทุจริตการจัดซื้อยาและเวชภัณฑ์ กระทรวงสาธารณสุข

พฤติการณ์กระทำความผิด

1. ยกเลิกประกาศราคากลางยา แล้วไม่จัดทำประกาศราคากลางยาฉบับใหม่ ทำให้เกิดการเอื้อประโยชน์ต่อเอกชน และภาครัฐต้องซื้อยาแพงเกินความเป็นจริง

2. สั่งการ จูงใจ ชี้แนะ หรือสั่งการให้พรรคพวกของตนเองไปดำเนินการจูงใจ ให้นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด ผู้อำนวยการโรงพยาบาล และแพทย์หรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อยาและเวชภัณฑ์ จัดซื้อยาและเวชภัณฑ์จากบริษัทเอกชนที่เป็นพรรคพวกของตนเอง

3. เรียกรับเงินจากบริษัทเอกชนที่ขายยาและเวชภัณฑ์ที่เข้าเป็นคู่สัญญานั้น จำนวน 5,000,000 บาท

คดีทุจริตการจัดซื้อยาและเวชภัณฑ์ กระทรวงสาธารณสุข

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีคำพิพากษาว่ามีความผิดตาม

ป.อาญา ม.149 : ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน ... เรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งในตำแหน่งไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่

(เมื่อการกระทำดังกล่าวเป็นความผิดตาม ม. 149 ซึ่งเป็นบทเฉพาะแล้ว จึงไม่ปรับบทลงโทษ ม. 157 ซึ่งเป็นบททั่วไปอีก)

ลงโทษจำคุก 15 ปี

การรับผลประโยชน์ต่าง ๆ :: คดีน้ำมันเขียว ::

ที่มา...

รัฐบาลมีโครงการ "จำหน่ายน้ำมันดีเซลให้แก่ผู้ประกอบการประมงในน่านน้ำเขตต่อเนื่องของราชอาณาจักร"

หลักเกณฑ์และเงื่อนไข :

เมื่อเรือบรรทุกน้ำมันไปถึงเขตต่อเนื่อง ต้องแจ้งให้เจ้าหน้าที่มาตรวจสอบและลงลายมือชื่อรับรอง เพื่อใช้เป็นหลักฐานในการยกเว้นภาษี

วัตถุประสงค์ :

เพื่อให้ได้ใช้น้ำมันที่มีคุณภาพ ราคาถูก และป้องกันและปราบปรามการค้าน้ำมันเถื่อน ไม่ให้มีการลักลอบจำหน่ายหรือนำน้ำมันกลับเข้ามาจำหน่ายในราชอาณาจักร

สิทธิประโยชน์สำหรับผู้เข้าร่วมโครงการ :

ผู้ที่นำน้ำมันไปขายที่เขตต่อเนื่องของราชอาณาจักรจะได้รับการยกเว้นภาษีสรรพสามิต

พฤติการณ์

นาย ก. เป็นเจ้าพนักงานตำรวจน้ำ ตำแหน่งผู้บังคับการกองตำรวจน้ำ ▶ ได้รับการแต่งตั้งเป็นหัวหน้าศูนย์ป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิงในโครงการน้ำมันเขียว

กองตำรวจน้ำ มีเรือ 2 ลำ ที่ใช้ในการตรวจตราเรือบรรทุกน้ำมัน ทำให้การตรวจมีความล่าช้าและเรือบรรทุกน้ำมันไม่สามารถไปส่งน้ำมันให้แก่ชาวประมงได้อย่างทั่วถึง

ชาวประมงได้ร้องเรียนปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งกระทรวงพลังงานได้จัดสัมมนาผู้ประกอบการประมงขึ้น โดยได้ข้อสรุปว่าผู้ประกอบการต้องการให้ตำรวจลงเรือบรรทุกน้ำมันไปด้วยตั้งแต่คลังน้ำมันไปถึงเขตต่อเนื่อง โดยจะจ่ายค่าเบี้ยเลี้ยงในการเดินทาง ค่าอาหารกินอยู่บนเรือ วันละ 500 บาทต่อคนต่อวัน

สมาคมการประมง ได้นำเงินไปให้ นาย ก. จำนวน 48 ครั้ง รวมเป็นเงิน 3,075,000 บาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายเป็นเบี้ยเลี้ยงของเจ้าหน้าที่

นาย ก. ผู้บังคับการกองตำรวจน้ำ ทำหนังสือขอบคุณไปยังสมาคมการประมง และได้สั่งการให้เจ้าพนักงานตำรวจเดินทางไปกับเรือบรรทุกน้ำมัน

ผลการดำเนินคดี

ศาลมีคำพิพากษา ดังนี้

1. เจ้าพนักงานตำรวจ กองตำรวจน้ำ มีหน้าที่ไปตรวจสอบเรือบรรทุกน้ำมัน ดังนั้น การที่เจ้าพนักงานตำรวจลงเรือบรรทุกน้ำมันไปด้วยตั้งแต่คลังน้ำมันไปถึงเขตต่อเนื่อง จึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการ นาย ก. จึงไม่มีสิทธิรับเงินค่าใช้จ่ายใด ๆ จากผู้ประกอบการ

2. การที่ นาย ก. รับเงินแล้วสั่งการให้ตำรวจเดินทางไปกับเรือเพื่อปฏิบัติหน้าที่ แม้จะนำเงินมาจ่ายเป็นค่าเบี้ยเลี้ยงให้เจ้าหน้าที่ ก็ถือว่าเป็นการรับทรัพย์สินเพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งหน้าที่ ไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่

3. แม้ นาย ก. จะอ้างว่าไม่ได้เรียกรับเงิน และเงินที่ได้รับก็จ่ายให้แก่เจ้าหน้าที่ที่ไปปฏิบัติหน้าที่นั้น ก็ไม่อาจปฏิเสธความรับผิดได้ เพราะข้อเท็จจริงปรากฏว่า หากได้รับเงินจึงจะมีเจ้าหน้าที่ไปปฏิบัติหน้าที่

▶ เมื่อหน่วยงานไม่มีงบประมาณเพียงพอควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องแก้ไข ไม่ใช่รับเงินอันอาจทำให้เอกชนเสียหาย ดังนั้น การกระทำของ นาย ก. จึงเป็นความผิดฐานเจ้าพนักงานเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด สำหรับตนเองหรือผู้อื่น โดยมิชอบเพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่ง ไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 149 ซึ่งเป็นบทเฉพาะแล้ว ไม่จำเป็นต้องปรับความผิด มาตรา 157 ที่เป็นบททั่วไปอีก

การนำสืบของ นาย ก. เป็นประโยชน์แก่การพิจารณามีเหตุบรรเทาโทษ ให้ลงโทษ จำคุก 96 ปี 288 เดือน และปรับ 48,000 บาท ซึ่งโทษจำคุก ให้รอการลงโทษไว้ 1 ปี

2. การทำธุรกิจกับตัวเอง หรือ เป็นคู่สัญญา

การทำธุรกิจกับตนเอง (Self - dealing) หรือเป็นคู่สัญญา (Contracts)

เป็นการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยเฉพาะผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ เข้าไปมีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานที่ตนสังกัด โดยอาจจะเป็นเจ้าของบริษัทที่ทำสัญญาเอง หรือเป็นของเครือญาติ สถานการณ์เช่นนี้เกิดบทบาทที่ขัดแย้ง หรือเรียกได้ว่าเป็นทั้งผู้ซื้อและผู้ขายในเวลาเดียวกัน

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบที่ 2 <u>การทำธุรกิจกับตนเองหรือเป็นคู่สัญญา</u>	
บทบัญญัติที่เกี่ยวข้อง	**บทกำหนดโทษ**
2.1 ความผิดทางวินัย/ถอดถอน/ฝ่าฝืนจริยธรรม	
2.1.1) ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน	
ข้อ 6 : ข้าราชการต้องละเว้นจากการแสวงหาประโยชน์ที่มิชอบโดยอาศัยตำแหน่งหน้าที่และไม่กระทำการอันเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้ ... **(3) ไม่เสนอ หรืออนุมัติโครงการ การดำเนินการ หรือการทำนิติกรรมหรือสัญญาซึ่งตนเองหรือบุคคลอื่นจะได้ประโยชน์อันมิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายหรือประมวลจริยธรรมนี้**	**โทษทางวินัยมี 5 สถาน**

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบที่ 2 การทำธุรกิจกับตนเองหรือเป็นคู่สัญญา

บทบัญญัติที่เกี่ยวข้อง	บทกำหนดโทษ
2.2 ความผิดทางอาญา	
2.2.1) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561	
ม.126 : ห้ามมิให้กรรมการ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และเจ้าพนักงานของรัฐที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด ดำเนินกิจการดังต่อไปนี้ (1) : **เป็นคู่สัญญาหรือมีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานของรัฐ...** (2) : **เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่เข้าเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ...** (3) : **รับสัมปทานหรือคงถือไว้ซึ่งสัมปทานจากรัฐ หรือเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐ อันมีลักษณะผูกขาดตัดตอน หรือเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่รับสัมปทานหรือเข้าเป็นคู่สัญญาในลักษณะดังกล่าว...**	**ม.168 :** เจ้าพนักงานของรัฐผู้ใดฝ่าฝืน ม. 126 **ต้องระวางโทษ :** จำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 60,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบที่ 2 <u>การทำธุรกิจกับตนเองหรือเป็นคู่สัญญา</u>	
บทบัญญัติที่เกี่ยวข้อง	**บทกำหนดโทษ**
2.2 ความผิดทางอาญา	
2.2.2) ประมวลกฎหมายอาญา	
ม. 152 : ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน มีหน้าที่จัดการหรือดูแลกิจการใด **เข้ามีส่วนได้เสียเพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่นเนื่องด้วยกิจการ** นั้น	**ต้องระวางโทษ :** จำคุกตั้งแต่ 1 - 10 ปี และปรับตั้งแต่ 20,000 - 200,000 บาท

คดีที่ดินรัชดา

พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542

มาตรา 100 : ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดดำเนินกิจการดังต่อไปนี้

(1) เป็นคู่สัญญาหรือมีส่วนได้ส่วนเสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีอำนาจกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือดำเนินคดี

(ประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. เรื่อง กำหนดตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องห้ามมิให้ดำเนินกิจการตามความในมาตรา 100 ได้กำหนดตำแหน่งที่ต้องห้ามมิให้ดำเนินกิจการดังกล่าว 2 ตำแหน่ง คือ 1) นายกรัฐมนตรี 2) รัฐมนตรี)

วรรค 3 : ให้นำบทบัญญัติดังกล่าวมาใช้บังคับกับคู่สมรสของเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วย โดยให้ถือว่าการดำเนินกิจการของคู่สมรสดังกล่าว เป็นการดำเนินกิจการของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

คำพิพากษาคดีที่ดินรัชดา

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ได้มีคำพิพากษาว่า

1. นาย ท. ในฐานะนายกรัฐมนตรี เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมีอำนาจ กำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือดำเนินคดี กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน

2. นาง พ. ซึ่งเป็นคู่สมรสของนาย ท. ได้เข้าเป็นคู่สัญญา หรือมีส่วนได้ส่วนเสียในสัญญาจะซื้อจะขาย และสัญญาซื้อขายที่ดินรัชดา กับกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน

3. นาย ท. รู้เห็นยินยอมให้ นาง พ. เข้าทำสัญญาซื้อที่ดินพิพาทกับกองทุนฯ ด้วยการลงลายมือชื่อ พร้อมมอบหลักฐานสำเนาบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ ประเภทข้าราชการการเมือง ตำแหน่งนายกรัฐมนตรี เพื่อประกอบการทำสัญญา ย่อมถือว่าการเข้าทำสัญญานั้นเป็นการกระทำของนาย ท. เอง

ดังนั้น นาย ท. ตำแหน่ง นายกรัฐมนตรี จึงมีความผิดตามมาตรา 100 (1) วรรค 3 และมาตรา 122 วรรค 1 ให้ลงโทษ จำคุก 2 ปี

การเข้าไปมีส่วนได้เสียของเจ้าพนักงานของรัฐ

... โครงการส่งเสริม ...
การปลูกส้มเขียวหวานปลอดโรค

นาย ก. เกษตรจังหวัด

เป็นผู้จัดทำโครงการส่งเสริมการปลูกส้มเขียวหวานปลอดโรค "การจัดทำแปลงสาธิตระบบการให้น้ำเหนือผิวดิน"

เพื่อจัดซื้อ ....

- วัสดุอุปกรณ์ระบบน้ำหยด ราคา 1,412,000 บาท และ
- กิ่งพันธุ์ส้มเขียวหวานปลอดโรค จำนวน 2,400 ต้น ราคา 258,000 บาท

งบประมาณ 1,700,000 บาท

วัตถุประสงค์โครงการฯ

เป็นการจัดทำแปลงสาธิตฯ แบบให้เปล่า เพื่อให้บริการทางวิชาการแก่เกษตรกรโดยไม่เรียกเก็บค่าบริการตลอดระยะเวลา 7 ปีของอายุโครงการ และหลังครบกำหนด 7 ปี ทางราชการจะคืนที่ดินให้กับเจ้าของที่ดิน แต่ไม่มีข้อกำหนดที่ให้ทางราชการต้องยกกรรมสิทธิ์ในวัสดุอุปกรณ์ฯ และพันธุ์ส้มเขียวหวานฯ ให้แก่เจ้าของแปลงที่ดิน

นาย ข. เกษตรอำเภอ ผู้จัดหาที่ดินแปลงสาธิตฯ

ได้ใช้ที่ดินของนาง ส. ภริยาเกษตรจังหวัด เป็นแปลงสาธิตฯ และนาง ส. ได้ให้ความยินยอมให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินของตนจัดทำแปลงสาธิตฯ แบบให้เปล่า

นาย ก. เกษตรจังหวัดจึงดำเนินการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์และติดตั้งในที่ดินดังกล่าวตามขั้นตอนของทางราชการ

การเข้าไปมีส่วนได้เสียของเจ้าพนักงานของรัฐ

... โครงการส่งเสริม ...
การปลูกส้มเขียวหวานปลอดโรค

ผลการดำเนินคดี

มาตรา 152 "ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน มีหน้าที่จัดการหรือดูแลกิจการใด เข้ามีส่วนได้เสียเพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่น เนื่องด้วยกิจการนั้น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท"

ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 152 ไม่มีองค์ประกอบของความผิดหรือมูลเหตุชักจูงใจว่า อันเป็นการเสียหายแก่รัฐหรือเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า นาย ก. เกษตรจังหวัด เป็นผู้จัดทำโครงการส่งเสริมการปลูกส้มเขียวหวานปลอดโรค "การจัดทำแปลงสาธิตระบบการให้น้ำเหนือผิวดิน" โดยดำเนินการตามขั้นตอนของทางราชการตั้งแต่เริ่มจนแล้วเสร็จ ไม่ปรากฏว่ามีขั้นตอนใดที่กระทำโดยฝ่าฝืนระเบียบหรือมีระเบียบห้ามไว้ ในขั้นตอนของการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์และขั้นตอนการตรวจรับและการติดตั้งก็ไม่ปรากฏว่ามีการฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับเกิดขึ้น แต่พื้นที่แปลงสาธิตเป็นของนาง ส. ภริยาของนาย ก.

แม้การจัดหาที่ดินแปลงสาธิตนาย ข. เกษตรอำเภอเป็นผู้จัดหาที่ดินและเกษตรกรได้รับประโยชน์จากแปลงสาธิตก็ตาม นาย ก. ก็ไม่อาจปฏิเสธความรับผิดชอบของตนได้ เพราะเกิดมีความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมขึ้น ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมของผู้มีตำแหน่งหน้าที่และมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นความผิด การนำที่ดินของนาง ส. มาดำเนินการโดยมีการนำวัสดุอุปกรณ์และกิ่งพันธุ์ส้มเขียวหวานปลอดโรคมาลงในที่ดิน ที่ดินของนาง ส. ย่อมได้รับประโยชน์อยู่ในตัวโดยปริยาย เมื่อ นาย ก. เป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่กำกับดูแลกิจการโครงการดังกล่าว ถือว่านาย ก. เข้ามีส่วนได้เสียเพื่อประโยชน์สำหรับภริยาตนเนื่องด้วยกิจการนั้น นาย ก. จึงมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 152 (ตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 8823/2559)

3. การทำงานหลังจากออกจากตำแหน่งสาธารณะหรือหลังเกษียณ

การทำงานหลังจากออกจากตำแหน่งหน้าที่สาธารณะหรือหลังเกษียณ (Post – employment) เป็นการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐพ้นจากตำแหน่งสาธารณะ และไปทำงานในบริษัทเอกชนที่ดำเนินธุรกิจประเภทเดียวกันหรือบริษัทที่มีความเกี่ยวข้องกับหน่วยงานเดิม โดยบุคคลผู้เคยดำรงตำแหน่งในสาธารณะมาก่อน มักจะ รู้ข้อมูลความลับ ขั้นตอนวิธีการทำงาน มีอิทธิพลต่อเจ้าหน้าที่ที่ยังดำรงตำแหน่งอยู่ และใช้อิทธิพลหรือความสัมพันธ์จากที่เคยดำรงตำแหน่งในหน่วยงานเดิมนั้นหาประโยชน์จากหน่วยงานให้กับบริษัทและตนเอง

3. การทำงานหลังจากออกจากตำแหน่งสาธารณะหรือหลังเกษียณ

นอกจากนี้อาจมีข้อสงสัยได้ว่า ขณะที่ดำรงตำแหน่งอยู่ได้มีการเอื้อประโยชน์ให้กับภาคเอกชน หรือมีการปฏิบัติหน้าที่ไปโดยไม่ถูกต้องเพื่อเอกชนนั้น และเมื่อพ้นจากตำแหน่งก็จะ*ได้รับการตอบแทนคืนจากภาคเอกชน* ซึ่งในกรณีนี้อาจเป็นการเรียกรับสินบนซึ่งเป็นความผิดตามกฎหมายอาญา

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบที่ 3 การทำงานหลังจากออกจากตำแหน่งสาธารณะหรือหลังเกษียณ

บทบัญญัติที่เกี่ยวข้อง	บทกำหนดโทษ
3.1 ความผิดทางอาญา	
3.1.1) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561	
ม. 127 : ห้ามมิให้กรรมการ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงและผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด **ห้ามเข้าไปมีส่วนได้เสียในฐานะเป็นกรรมการ ที่ปรึกษา ตัวแทน พนักงาน หรือลูกจ้างในธุรกิจของเอกชน... ตาม ม.126 (4)** **ภายใน 2 ปี นับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง**	**ม.170 :** เจ้าพนักงานของรัฐผู้ใดฝ่าฝืนบทบัญญัติ ม. 127 **ต้องระวางโทษ :** จำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

กรณีตัวอย่าง : การทำงานหลังจากออกจากตำแหน่งสาธารณะหรือหลังเกษียณ

<u>กรณีตัวอย่าง</u>

- ผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงสาธารณสุขไปเป็นผู้บริหารให้กับบริษัทผลิตยาหลังเกษียณอายุราชการ
- ผู้บริหารระดับสูงของกรมประชาสัมพันธ์ไปเป็นผู้บริหารให้กับบริษัทผลิตรายการโทรทัศน์ซึ่งเป็นคู่สัญญากับกรมประชาสัมพันธ์
- การที่ผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เกษียณแล้ว ใช้อิทธิพลที่เคยดำรงตำแหน่งในหน่วยงานรัฐ รับเป็นที่ปรึกษาให้บริษัทเอกชนที่ตนเคยติดต่อประสานงาน โดยอ้างว่าจะสามารถติดต่อกับหน่วยงานของรัฐได้อย่างราบรื่น

4. การทำงานพิเศษ

การทำงานพิเศษ (Outside employment or moonlighting)

ในรูปแบบนี้มีได้หลายลักษณะ ไม่ว่าจะเป็นการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐตั้งบริษัทดำเนินธุรกิจ ที่เป็นการแข่งขันกับหน่วยงานหรือองค์การสาธารณะที่ตนสังกัด หรือการรับจ้างพิเศษเป็นที่ปรึกษาโครงการ โดยอาศัยตำแหน่งในราชการสร้างความน่าเชื่อถือว่าโครงการของผู้ว่าจ้างจะไม่มีปัญหาติดขัดในการพิจารณาจากหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดอยู่

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบที่ 4 การทำงานพิเศษ

บทบัญญัติที่เกี่ยวข้อง	บทกำหนดโทษ
4.1 ความผิดทางวินัย/ถอดถอน/ฝ่าฝืนจริยธรรม	
4.1.1) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551	
มาตรา 82 : กำหนดให้ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องกระทำการอันเป็นข้อปฏิบัติ ดังต่อไปนี้ ... **(5) ต้องอุทิศเวลาของตนให้แก่ราชการ จะละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการมิได้ ...**	**โทษทางวินัยมี 5 สถาน**
มาตรา 83 : ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องไม่กระทำการใดอันเป็นข้อห้าม ดังต่อไปนี้ ... **(6) ต้องไม่เป็นกรรมการผู้จัดการ หรือผู้จัดการ หรือดำรงตำแหน่งอื่นใดที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกันนั้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท**	**โทษทางวินัยมี 5 สถาน**

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบที่ 4 การทำงานพิเศษ

บทบัญญัติที่เกี่ยวข้อง	บทกำหนดโทษ
4.2 ความผิดทางอาญา	
4.2.1) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561	
ม.126 : ห้ามมิให้กรรมการ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และเจ้าพนักงานของรัฐที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด ดำเนินกิจการดังต่อไปนี้ **(4) : เข้าไปมีส่วนได้เสียในฐานะเป็นกรรมการ ที่ปรึกษา ตัวแทน พนักงานหรือลูกจ้างในธุรกิจของเอกชน...**	**ม.168 :** เจ้าพนักงานของรัฐผู้ใดฝ่าฝืน ม. 126 **ต้องระวางโทษ :** จำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 60,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

กรณีตัวอย่าง : การทำงานพิเศษ

<u>กรณีตัวอย่าง</u>

- เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภาษี กรมสรรพากร รับจ้างทำบัญชีและยื่นแบบแสดงรายการให้บริษัทที่ต้องถูกตรวจสอบ
- ผู้จัดการโรงพิมพ์ของรัฐ ตั้งบริษัทเอกชนเกี่ยวกับการพิมพ์
- เจ้าหน้าที่ของรัฐอาศัยตำแหน่งหน้าที่ทางราชการรับจ้างเป็นที่ปรึกษาโครงการ เพื่อให้บริษัทเอกชนที่ว่าจ้างนั้นมีความน่าเชื่อถือมากกว่าบริษัทคู่แข่ง
- การที่เจ้าหน้าที่รัฐไม่ทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มที่ แต่เอาเวลาไปรับงานพิเศษอื่น ๆ ที่อยู่นอกเหนืออำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

คดีพิธีกรรายการชิมไป บ่นไป

พฤติการณ์กระทำความผิด

นาย ส. ตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ได้ร่วมเป็นพิธีกรในรายการ "ชิมไป บ่นไป" ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ ITV และรายการอื่น ๆ ของบริษัท A. อันเป็นบริษัทของเอกชนที่ดำเนินธุรกิจโดยมุ่งหาผลกำไร ทั้งก่อนเข้ารับตำแหน่งและหลังจากเข้ารับตำแหน่งเป็นนายกรัฐมนตรีแล้ว

สมาชิกวุฒิสภา ได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ให้วินิจฉัยว่า ความเป็นรัฐมนตรีของนายกรัฐมนตรี (นาย ส.) สิ้นสุดลง เนื่องจาก รัฐธรรมนูญ ปี พ.ศ. 2550 ม.267 บัญญัติไว้ว่า นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีจะดำรงตำแหน่งใดในห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือองค์การที่ดำเนินธุรกิจ โดยมุ่งหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน หรือเป็นลูกจ้างของบุคคลใดก็มิได้ด้วย

คำพิพากษาคดีพิธีกรรายการชิมไป บ่นไป

ศาลพิเคราะห์แล้วเห็นว่า หลังจากนาย ส. เข้ารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีแล้ว ยังคงเป็นพิธีกรรายการดังกล่าวอยู่ ให้แก่บริษัท A. เมื่อพิเคราะห์ถึงกิจการงานที่บริษัท A. ได้กระทำร่วมกับผู้ถูกร้องมาโดยตลอดเวลาหลายปี โดยบริษัท A. ทำเพื่อมุ่งค้าหากำไร มิใช่เพื่อการกุศลสาธารณะ และนาย ส. ก็ได้รับค่าตอบแทนอย่างสมฐานะและภารกิจ

ดังนั้น การกระทำและนิติสัมพันธ์ดังกล่าว จึงอยู่ในขอบข่ายของมาตรา 267 แห่งรัฐธรรมนูญ ปี พ.ศ. 2550

ศาลจึงวินิจฉัยว่า นาย ส. กระทำการอันต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 267 มีผลให้

ความเป็นรัฐมนตรีของนาย ส. นายกรัฐมนตรี สิ้นสุดลงเป็นการเฉพาะตัว

5. การรู้ข้อมูลภายใน

การรู้ข้อมูลภายใน (Inside information)

เป็นสถานการณ์ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ประโยชน์จากการที่ตนเองรับรู้ข้อมูลภายในหน่วยงาน และนำข้อมูลนั้นไปหาผลประโยชน์ให้กับตนเองหรือพวกพ้อง อาจจะไปหาประโยชน์โดยการขายข้อมูลหรือเข้าเอาประโยชน์เสียเอง

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบที่ 5 การรู้ข้อมูลภายใน

บทบัญญัติที่เกี่ยวข้อง	บทกำหนดโทษ
5.1 ความผิดทางวินัย/ถอดถอน/ฝ่าฝืนจริยธรรม	
5.1.1) พระราชบัญญัติข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551	
ม. 82 : กำหนดให้ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องกระทำการอันเป็นข้อปฏิบัติดังต่อไปนี้ ... **(6) ต้องรักษาความลับของราชการ**	**โทษทางวินัยมี 5 สถาน**
5.2.2) ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน	
ข้อ 9 : ข้าราชการต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของทางราชการอย่างเคร่งครัดและรวดเร็ว ไม่ถ่วงเวลาให้เนิ่นช้าและใช้ข้อมูลข่าวสารที่ได้มาจากการดำเนินงานเพื่อการในหน้าที่... โดยอย่างน้อยต้องวางตนดังนี้ **(1) ไม่ใช้ข้อมูลที่ได้มาจากการดำเนินงานไปเพื่อการอื่น อันไม่ใช่การปฏิบัติหน้าที่โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อเอื้อประโยชน์แก่ตนเองหรือบุคคลอื่น**	**โทษทางวินัยมี 5 สถาน**

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบที่ 5 การรู้ข้อมูลภายใน

บทบัญญัติที่เกี่ยวข้อง	บทกำหนดโทษ
5.2 ความผิดทางอาญา	
5.2.1) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561	
ม.180 : ผู้ใดเปิดเผยข้อความ ข้อเท็จจริง หรือข้อมูลที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ได้มาเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ...	**ต้องระวางโทษ :** จำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 20,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
วรรคสอง : หากการเปิดเผยตามวรรคหนึ่ง**เป็นการเปิดเผยชื่อและที่อยู่ของผู้กล่าวหา หรือชื่อและที่อยู่ของผู้ชี้ช่อง แจ้งเบาะแส หรือให้ข้อมูลหรือข้อเท็จจริง** หรือเปิดเผยทะเบียนที่จัดทำขึ้น...	**ต้องระวางโทษ :** จำคุกตั้งแต่ 1 – 5 ปี และปรับตั้งแต่ 20,000 – 100,000 บาท

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบที่ 5 การรู้ข้อมูลภายใน

บทบัญญัติที่เกี่ยวข้อง	บทกำหนดโทษ
5.2 ความผิดทางอาญา	
5.2.2) ประมวลกฎหมายอาญา	
ม. 164 : ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน **รู้หรืออาจรู้ความลับในราชการ กระทำโดยประการใด ๆ อันมิชอบด้วยหน้าที่ให้ผู้อื่นล่วงรู้ความลับ**นั้น	**ต้องระวางโทษ :** จำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับไม่เกิน 100,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

กรณีตัวอย่าง : การรู้ข้อมูลภายใน

<u>กรณีตัวอย่างที่ 1</u>

- เจ้าหน้าที่ของรัฐรู้ข้อมูลโครงการตัดถนนเข้าหมู่บ้าน จึงบอกให้ญาติพี่น้องไปซื้อที่ดินบริเวณโครงการดังกล่าว เพื่อขายให้กับราชการในราคาที่สูงขึ้น

<u>กรณีตัวอย่างที่ 2</u>

- การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบโครงข่ายโทรคมนาคมได้ทราบคุณลักษณะเฉพาะ (Spec) ของวัสดุอุปกรณ์ที่จะใช้ในการวางโครงข่ายโทรคมนาคม แล้วแจ้งข้อมูลให้กับบริษัทเอกชนที่ตนรู้จักเพื่อให้ได้เปรียบในการประมูล

คดีทุจริตสอบข้าราชการครู

นาย A. เป็นข้าราชการครู ตำแหน่ง อาจารย์ใหญ่โรงเรียนหมีน้อย

และ นาย B. เป็นข้าราชการครู ตำแหน่ง อาจารย์ใหญ่ โรงเรียนลูกไก่

นาย A. และนาย B. ได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการ มีหน้าที่ควบคุม ดูแล กำกับและอำนวยการสอบ เป็นกรรมการสอบภาคความเหมาะสมกับตำแหน่ง หรือสัมภาษณ์ (ภาค ค.) ในการสอบแข่งขันเพื่อบรรจุบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครูในหน่วยงานทางการศึกษาในจังหวัดปราจีนบุรี

คดีทุจริตสอบข้าราชการครู

นาย A. และ นาย B. ได้ล่วงรู้ข้อสอบวิชาความรู้ความสามารถทั่วไป (ภาค ก.) และวิชาความรู้ความสามารถที่ใช้เฉพาะตำแหน่ง (ภาค ข.) และได้ปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต นำข้อสอบ ภาค ก. และ ภาค ข. ซึ่งเป็นความลับในราชการออกเปิดเผย จัดจำหน่ายจ่ายแจก และกระทำด้วยประการใดอันมิชอบด้วยหน้าที่ ให้แก่ผู้สมัครสอบแข่งขันได้ล่วงรู้ความลับนั้น โดยแสวงหาประโยชน์อันมิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย

คำพิพากษาของศาลคดีทุจริตสอบข้าราชการครู

ประเด็นปัญหาที่ต้องวินิจฉัย คือ นาย A. และ นาย B. เป็นเจ้าพนักงานหรือไม่ ?

ข้อเท็จจริง คือ นาย A. และนาย B. ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการสอบความเหมาะสมกับตำแหน่ง (สอบสัมภาษณ์) ย่อมถือว่านาย A. และ นาย B. เป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่ในการสอบครั้งนี้

แม้นาย A. และ นาย B. จะเป็นเพียงกรรมการสัมภาษณ์ก็ตาม แต่การเป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่ในการสอบย่อมครอบคลุมตั้งแต่วันที่ได้รับทราบคำสั่งแต่งตั้ง จนถึงวันที่การสอบเสร็จสิ้น หาใช่เป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่เฉพาะในช่วงการสอบสัมภาษณ์เท่านั้น

ดังนั้น การที่ นาย A. และ นาย B. มีเจตนาทุจริต ร่วมกันนำข้อสอบซึ่งเป็นความลับทางราชการไปเปิดเผยเพื่อแสวงหาประโยชน์สำหรับตนเองและผู้อื่นโดยมิชอบ และก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้เข้าสอบแข่งขันคนอื่น ๆ รวมถึงสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ

ศาลพิพากษาลงโทษ ตาม ป.อาญา ม. 157 และ ม. 164 ลงโทษจำคุก คนละ 5 ปี

6. การใช้ทรัพย์สินของราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตัว

การใช้ทรัพย์สินของราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตัว (Using your employer's property for private advantage) เป็นการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐนำเอาทรัพย์สินของราชการซึ่งจะต้องใช้เพื่อประโยชน์ของทางราชการเท่านั้นไปใช้เพื่อประโยชน์ของตนเองหรือพวกพ้อง หรือการใช้ให้ผู้ใต้บังคับบัญชาไปทำงานส่วนตัว

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบที่ 6 การใช้ทรัพย์สินของราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตัว

บทบัญญัติที่เกี่ยวข้อง	บทกำหนดโทษ
6.1 ความผิดทางวินัย/ถอดถอน/ฝ่าฝืนจริยธรรม	
6.1.1) ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน	
ข้อ 5 : ข้าราชการต้องแยกเรื่องส่วนตัวออกจากตำแหน่งหน้าที่ และยึดถือประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้ ... **(2) ไม่ใช้เวลาราชการ เงิน ทรัพย์สิน บุคลากร บริการ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกของทางราชการไปเพื่อประโยชน์ส่วนตัวของตนเองหรือผู้อื่น เว้นแต่ได้รับอนุญาตโดยชอบด้วยกฎหมาย**	**โทษทางวินัยมี 5 สถาน**
ข้อ 10 : ข้าราชการต้องมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษาคุณภาพ และมาตรฐานแห่งวิชาชีพโดยเคร่งครัด โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้ ... **(2) ใช้งบประมาณ ทรัพย์สิน สิทธิและประโยชน์ที่ทางราชการจัดให้ ด้วยความประหยัดคุ้มค่า ไม่ฟุ่มเฟือย**	**โทษทางวินัยมี 5 สถาน**

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบที่ 6 การใช้ทรัพย์สินของราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตัว

บทบัญญัติที่เกี่ยวข้อง	บทกำหนดโทษ
6.2 ความผิดทางอาญา	
6.2.1) ประมวลกฎหมายอาญา	
ม. 147 : ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน **มีหน้าที่ซื้อ ทำ จัดการหรือรักษาทรัพย์ใด ๆ เบียดบังทรัพย์นั้นเป็นของตน หรือเป็นของผู้อื่นโดยทุจริต หรือโดยทุจริตยอมให้ผู้อื่นเอาทรัพย์นั้นเสีย**	**ต้องระวางโทษ :** จำคุกตั้งแต่ 5 - 20 ปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่ 100,000 - 400,000 บาท
ม. 151 : ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน **มีหน้าที่ซื้อ ทำ จัดการ หรือรักษาทรัพย์ใด ๆ ใช้อำนาจในตำแหน่งโดยทุจริต อันเป็นการเสียหายแก่รัฐ** เทศบาล สุขาภิบาลหรือเจ้าของทรัพย์นั้น	**ต้องระวางโทษ :** จำคุกตั้งแต่ 5 - 20 ปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่ 100,000 - 400,000 บาท
ม. 153 : ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน **มีหน้าที่จ่ายทรัพย์ จ่ายทรัพย์นั้นเกินกว่าที่ควรจ่ายเพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่น**	**ต้องระวางโทษ :** จำคุกตั้งแต่ 1 - 10 ปี และปรับตั้งแต่ 20,000 - 200,000 บาท

กรณีตัวอย่าง :การใช้ทรัพย์สินของราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตัว

กรณีตัวอย่างที่ 1

- ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน มีอำนาจหน้าที่ในการอนุญาตให้ใช้รถยนต์ส่วนกลางของสถานพินิจฯ จึงเป็นเจ้าพนักงานซึ่งมีหน้าที่จัดการหรือรักษารถยนต์ส่วนกลางซึ่งเป็นทรัพย์สินของสถานพินิจฯ ได้มีคำสั่งให้พนักงานขับรถใช้รถยนต์*ส่วนกลางรับส่งระหว่างที่พักกับที่ทำงาน*เป็นประจำ และให้*พาไปทำธุระส่วนตัว*ในวันหยุด

ศาลพิเคราะห์แล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ ฐานเป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่ซื้อ ทำ จัดการหรือรักษาทรัพย์ใดๆ ใช้อำนาจในตำแหน่งโดยทุจริตอันเป็นการเสียหายแก่รัฐ และเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ตาม ป.อาญา ม. 151 และ ม. 157

จึงพิพากษาให้จำคุก 5 ปี

การนำทรัพย์สินของราชการไปใช้ในงานแต่งลูกสาว

จุดเริ่มต้นของคดี

กลุ่มบุคลากร ผู้รักวชิรพยาบาล

ประกอบด้วยแพทย์และบุคลากรของวชิรพยาบาล ได้ยื่นเรื่องกล่าวหาต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่านายแพทย์ ช. เมื่อครั้งดำรงตำแหน่ง คณบดีคณะแพทยศาสตร์ วชิรพยาบาล ได้ใช้บุคลากรและทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยฯ ในการจัดงานมงคลสมรสของบุตรสาวของตน เมื่อวันที่ 13 มกราคม 2554 ที่บ้านพักส่วนตัว รวมถึงใช้สถานที่เตรียมการจัดงานในวันที่ 10 และ 12 มกราคม 2554 โดยมีพฤติการณ์ดังนี้

01

สั่งให้หัวหน้าธุรการฝ่ายบริหารงานทั่วไป ซึ่งมีหน้าที่จัดเตรียมสถานที่ในงานต่าง ๆ ของคณะแพทยศาสตร์ฯ ให้ไปช่วยจัดเตรียมงานแต่งงานบุตรสาวของตน และให้นำทรัพย์สินของคณะแพทยศาสตร์ฯ ไปใช้จัดงาน

ประกอบด้วย
- เก้าอี้พร้อมปลอก จำนวน 100 ตัว
- กระถางต้นไม้

02

สั่งให้เจ้าพนักงานโสตทัศนศึกษา คณะแพทยศาสตร์ฯ นำทรัพย์สินของคณะแพทยศาสตร์ฯ ไปติดตั้งใช้ในงาน ดังนี้

- กล้องวิดีโอ จำนวน 2 เครื่อง
- โทรทัศน์ จำนวน 1 เครื่อง
- สายสัญญาณ จำนวน 1 ชุด
- ขาตั้งกล้องมอนิเตอร์ จำนวน 2 เครื่อง
- กล้องถ่ายรูป จำนวน 2 ตัว
- ชุดสวิตเชอร์ (ชุดควบคุม) จำนวน 1 ชุด
- เครื่องเล่นและบันทึกดีวีดี จำนวน 1 เครื่อง

03

ยินยอมให้นำรถยนต์ส่วนกลางของคณะแพทยศาสตร์ฯ ไปใช้บรรทุกทรัพย์สินดังกล่าวและขนส่งเจ้าหน้าที่ของคณะแพทยศาสตร์ฯ ไปที่บ้านของจำเลย จำนวน 4 คัน ดังนี้

- รถกระบะ จำนวน 3 คัน
- รถตู้ จำนวน 1 คัน

ผลการดำเนินคดี

1. คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ชี้มูลความผิดให้ดำเนินคดี เมื่อวันที่ 10 กันยายน 2556
2. พนักงานอัยการฝ่ายคดีพิเศษ 2 เป็นโจทก์ยื่นฟ้องอดีตคณบดีฯ เป็นจำเลยในความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่ซื้อ ทำ จัดการ หรือรักษาทรัพย์ใด ๆ ใช้อำนาจในตำแหน่งโดยทุจริตอันเป็นการเสียหายแก่รัฐและเป็นเจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 151 และ 157
3. ศาลอาญา พิเคราะห์แล้วเห็นว่า การกระทำของจำเลยถือว่าทุจริตในตำแหน่งหน้าที่ พิพากษาจำคุก 5 ปี ปรับ 2 หมื่นบาท แต่จำเลยให้การรับสารภาพเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาคดี ลดโทษให้กึ่งหนึ่งคงจำคุกเหลือ 2 ปี 6 เดือน ปรับ 1 หมื่นบาท แต่จำเลยสำนึกผิด ได้ชดใช้ค่าเสียหายทันที ประกอบกับเป็นแพทย์ทำคุณประโยชน์ต่อสังคม และไม่เคยต้องโทษมาก่อน โทษจำคุกจึงให้รอลงอาญา 2 ปี

7. การนำโครงการสาธารณะลงในเขตเลือกตั้งเพื่อประโยชน์ในทางการเมือง

การนำโครงการสาธารณะลงในเขตเลือกตั้งเพื่อประโยชน์ทางการเมือง (Pork - barreling) เป็นการที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือผู้บริหารระดับสูงอนุมัติโครงการไปลงพื้นที่หรือบ้านเกิดของตนเอง หรือการใช้งบประมาณสาธารณะเพื่อหาเสียง

กรณีตัวอย่าง : การที่นักการเมืองในจังหวัด ขอเพิ่มงบประมาณเพื่อทำโครงการตัดถนนหรือสร้างสะพานในจังหวัด โดยใช้ชื่อหรือนามสกุลตนเองเป็นชื่อสะพานและถนนนั้น เพื่อแสดงความเป็นเจ้าของสิ่งสาธารณะ

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบที่ 7 การนำโครงการสาธารณะลงในเขตเลือกตั้งเพื่อประโยชน์ในทางการเมือง

บทบัญญัติที่เกี่ยวข้อง	บทกำหนดโทษ
7.1 ความผิดทางวินัย/ถอดถอน/ฝ่าฝืนจริยธรรม	
7.1.1) รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560	
ม. 144 : ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม และร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย .... วรรคสอง : ในการพิจารณาของ**สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา** หรือ**คณะกรรมาธิการ** การเสนอ การแปรญัตติ หรือการกระทำด้วยประการใดๆ ที่มีผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภาหรือกรรมาธิการ**มีส่วนไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่าย** **จะกระทำมิได้**	- ถ้าผู้กระทำการฝ่าฝืนบทบัญญัติดังกล่าวเป็น**สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร** หรือ**สมาชิกวุฒิสภา** ให้ผู้กระทำการนั้น **1) สิ้นสุดสมาชิกภาพ**นับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัย **2) ให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง** **3) รับผิดชดใช้เงินนั้นคืนพร้อมด้วยดอกเบี้ย**
วรรคสาม : แต่ในกรณีที่**คณะรัฐมนตรี**เป็นผู้กระทำการหรืออนุมัติให้กระทำการหรือรู้ว่ามีการกระทำดังกล่าวแต่มิได้สั่งยับยั้ง	- ให้**คณะรัฐมนตรี 1) พ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ** **2) และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง** **3) รับผิดชดใช้เงินนั้นคืนพร้อมด้วยดอกเบี้ย**

คดีใช้งบหลวงทำป้ายเพื่อประชาสัมพันธ์ส่วนบุคคล

สตง. ตรวจสอบงบการเงินขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร พบการเบิกจ่ายเงินโดยมิชอบด้วยระเบียบหรือหนังสือสั่งการ เนื่องจาก นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ได้เบิกจ่ายเงินงบประมาณเป็นค่าจ้างจัดทำป้ายผ้าไวนิลประชาสัมพันธ์ จำนวน 3 ผืน ที่มีข้อความว่า "พูดนิ่ม ยิ้มหวาน บริการดี สืบสานปีใหม่ไทย ห่วงใยพี่น้องชาวสกล" พร้อมชื่อ ตำแหน่ง และรูปของตนเอง เป็นเงิน 30,240 บาท <u>เพื่อประชาสัมพันธ์โครงการจัดงานประเพณีสงกรานต์</u>

อันเป็นการไม่ปฏิบัติตาม ข้อ 4 ของหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท 0808.2/ว 2025 ลว. 20 มิ.ย. 2549 เรื่อง ซักซ้อมแนวทางการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 ของอปท. ที่กำหนดว่า <u>การจัดทำงบประมาณตามแผนงานหรือโครงการของอปท.</u> นั้น ควรให้ความสำคัญในการจัดทำโครงการที่ใช้จ่ายงบประมาณในลักษณะที่ตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาของประชาชนได้อย่างจริง ไม่สมควรตั้งงบประมาณในลักษณะฟุ่มเฟือยเกินความจำเป็น หรือ<u>ตั้งงบประมาณในลักษณะเป็นการประชาสัมพันธ์ส่วนบุคคล</u>

คดีใช้งบหลวงทำป้ายเพื่อประชาสัมพันธ์ส่วนบุคคล

อบจ. ตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด โดยมีข้อสรุปว่าไม่เอาผิดนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด และได้ส่งรายงานผลการสอบข้อเท็จจริงไปยังกรมบัญชีกลาง

<u>กรมบัญชีกลาง</u> มีความเห็นว่า รูปแบบและข้อความของป้าย เป็นลักษณะของการประชาสัมพันธ์ตนเอง ซึ่งไม่ได้แสดงถึงรูปแบบของงานและกำหนดระยะเวลาการจัดงาน อีกทั้งไม่มีภาพกิจกรรมที่สามารถสื่อถึงกิจกรรมการจัดงานประเพณีสงกรานต์ได้ จึงมีคำสั่งให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ตาม พ.ร.บ. ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539

นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ได้อุทธรณ์คำสั่งของกรมบัญชีกลาง ไปยังผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาอุทธรณ์แล้ว วินิจฉัยยืนตามความเห็นของกรมบัญชีกลาง

นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด จึงฟ้องคดีต่อศาลปกครองขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือมีคำสั่งเพิกถอนคำสั่งของกรมบัญชีกลาง

คดีใช้งบหลวงทำป้ายเพื่อประชาสัมพันธ์ส่วนบุคคล

ศาลปกครองสูงสุด มีคำพิพากษาให้ยกฟ้อง

นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ตาม พ.ร.บ. ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539

คดีหมายเลขแดงที่ 0.185/2559

8. การใช้ตำแหน่งหน้าที่เอื้อประโยชน์แก่เครือญาติหรือพวกพ้อง

การใช้ตำแหน่งหน้าที่แสวงหาประโยชน์แก่เครือญาติหรือพวกพ้อง (Nepotism) หรืออาจจะเรียกว่าระบบอุปถัมภ์พิเศษ

- การอนุมัติแต่งตั้งคู่สมรสหรือลูกเข้ามารับตำแหน่งสำคัญ ๆ ในหน่วยงาน
- การใช้อำนาจแต่งตั้งหรือเลื่อนขั้นอย่างไม่เป็นธรรม
- การคัดสรร คัดเลือกบุคลากรอย่างไม่โปร่งใส

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบที่ 8 การใช้ตำแหน่งหน้าที่เอื้อประโยชน์แก่เครือญาติหรือพวกพ้อง

บทบัญญัติที่เกี่ยวข้อง	บทกำหนดโทษ
8.1 ความผิดทางอาญา	
8.1.1) ประมวลกฎหมายอาญา	
ม. 148 : ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน **ใช้อำนาจในตำแหน่งโดยมิชอบ ข่มขืนใจหรือจูงใจเพื่อให้บุคคลใดมอบให้หรือหามาให้ซึ่งทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่ตนเองหรือผู้อื่น**	**ต้องระวางโทษ :** จำคุกตั้งแต่ 5 - 20 ปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่ 100,000 - 400,000 บาท หรือประหารชีวิต
ม. 151 : ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน **มีหน้าที่ซื้อ ทำ จัดการ หรือรักษาทรัพย์ใด ๆ ใช้อำนาจในตำแหน่งโดยทุจริต อันเป็นการเสียหายแก่รัฐ** เทศบาล สุขาภิบาลหรือเจ้าของทรัพย์นั้น	**ต้องระวางโทษ :** จำคุกตั้งแต่ 5 - 20 ปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่ 100,000 - 400,000 บาท
ม. 152 : ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน มีหน้าที่จัดการหรือดูแลกิจการใด **เข้ามีส่วนได้เสียเพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่นเนื่องด้วยกิจการ** นั้น	**ต้องระวางโทษ :** จำคุกตั้งแต่ 1 - 10 ปี และปรับตั้งแต่ 20,000 - 200,000 บาท

กรณีตัวอย่าง : การใช้ตำแหน่งหน้าที่เอื้อประโยชน์แก่เครือญาติหรือพวกพ้อง

<u>กรณีตัวอย่างที่ 1</u>

<u>นาย A. เป็นหนึ่งในกรรมการสรรหา</u> ซึ่งมีอำนาจหน้าที่สรรหาหรือคัดเลือกผู้สมัครเพื่อจะมาดำรงตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง และ<u>ภรรยาของนาย A. ได้สมัครเข้ารับการสรรหาในตำแหน่งดังกล่าวด้วย</u> กรณีเช่นนี้ นาย A. ในฐานะกรรมการสรรหา ย่อมมีหน้าที่คัดสรรผู้ที่เหมาะสมและดีที่สุดเพื่อมาดำรงตำแหน่ง แต่นาย A. มีผลประโยชน์ส่วนตนอยู่ด้วยในขณะเดียวกัน

สถานการณ์เช่นนี้ ประชาชนย่อมระแวงสงสัยได้ว่า นาย A. จะไม่ใช้ดุลยพินิจเลือกผู้ที่เหมาะสมและดีที่สุดเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม

กรณีตัวอย่าง : การใช้ตำแหน่งหน้าที่เอื้อประโยชน์แก่เครือญาติหรือพวกพ้อง

กรณีตัวอย่างที่ 2

โจทก์ฟ้อง :

<u>นาย ธ. จำเลยที่ 1</u> ขณะนั้นในฐานะอธิบดี ดีเอสไอ และ<u>นาย ช. อดีตรักษาราชการปลัดกระทรวงยุติธรรม จำเลยที่ 2</u> ในฐานะรองปลัดกระทรวงยุติธรรม

- ได้ร่วมกันปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบด้วยการทำหนังสือโยกย้ายโจทก์ ซึ่งขณะนั้นเป็น ผบ. สำนักคดีทรัพย์สินทางปัญญาฯ ดีเอสไอ ไปเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะคดี ซึ่งมีระดับต่ำกว่าตำแหน่งเดิมอันเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ศาลชั้นต้น ไต่สวนมูลฟ้องแล้ว มีคำสั่งว่า คดีไม่มีมูลให้ยกฟ้อง

โจทก์ยื่นอุทธรณ์.... ศาลอุทธรณ์พิพากษากลับให้ประทับฟ้อง โดยจำเลยทั้งสองให้การปฏิเสธ

กรณีตัวอย่าง : การใช้ตำแหน่งหน้าที่เอื้อประโยชน์แก่เครือญาติหรือพวกพ้อง

กรณีตัวอย่างที่ 2

ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า

นาย ธ. จำเลยที่ 1 มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 157 ให้จำคุกนาย ธ. จำนวน 2 ปี และให้ยกฟ้อง นาย ช. จำเลยที่ 2

ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้เป็น

จำเลยทั้งสองมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 157 ประกอบ 83 ให้จำคุก 2 ปี แต่เนื่องจากจำเลยทั้งสองรับราชการมาหลายปี เคยทำคุณงามความดีต่อบ้านเมือง ไม่เคยต้องโทษจำคุกมาก่อน เห็นสมควร***รอการลงโทษจำคุกให้แก่จำเลยทั้งสองคนละ 2 ปี*** ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 56 นอกจากที่แก้ให้เป็นไปตามชั้นต้น

กรณีตัวอย่าง : การใช้ตำแหน่งหน้าที่เอื้อประโยชน์แก่เครือญาติหรือพวกพ้อง

กรณีตัวอย่างที่ 2

ศาลฎีกาวินิจฉัย... เห็นว่า

นาย ธ. จำเลยที่ 1 ได้ทำบันทึกถึงปลัดกระทรวงยุติธรรมขอให้ย้ายโจทก์กับข้าราชการอื่นอีก 4 คน โดยขอให้ย้ายโจทก์จากตำแหน่ง ผบ.สำนักคดีทรัพย์สินทางปัญญาไปดำรงตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านคดีพิเศษกรมสอบสวนคดีพิเศษ

โจทก์จึงยื่นคำร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรม (ก.พ.ค.) ซึ่ง ก.พ.ค. มีคำวินิจฉัย เมื่อวันที่ 14 ก.ย. 2555 ว่า **การย้ายโจทก์เป็นการย้ายที่ดำรงตำแหน่งต่ำกว่าเดิม** และ **ไม่ใช่การย้ายประจำปี**

กรณีตัวอย่าง : การใช้ตำแหน่งหน้าที่เอื้อประโยชน์แก่เครือญาติหรือพวกพ้อง

กรณีตัวอย่างที่ 2

ส่วนกรณีที่โจทก์ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย ถูกตั้งกรรมการสอบและ**ส่งเรื่องไปยัง ป.ป.ช. หาได้เป็นเหตุให้คู่กรณีมีอำนาจย้ายโจทก์ให้ไปดำรงตำแหน่งที่ต่ำกว่าเดิมโดยไม่ยินยอมและยังถือไม่ได้ว่าโจทก์อยู่ระหว่างดำเนินการทางวินัย หรือตกเป็นจำเลยในคดีอาญา <u>จึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย</u>** ให้คู่กรณียกเลิกคำสั่งดังกล่าว (ต่อมาเมื่อนายกิตติพงษ์ กิตยารักษ์ ปลัดกระทรวงยุติธรรมได้รับทราบคำสั่ง**จึงมีคำสั่งยกเลิกย้ายโจทก์**)

9. การใช้อิทธิพลเข้าไปมีผลต่อการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐอื่น (influence)

การใช้อิทธิพลเข้าไปมีผลต่อการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐอื่น คือ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐอาศัยตำแหน่งหน้าที่ของตนเองเข้าแทรกแซงการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ให้ปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบด้วยระเบียบ และกฎหมายหรือฝ่าฝืนจริยธรรม

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบที่ 9 การใช้อิทธิพลเข้าไปมีผลต่อการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐอื่น

บทบัญญัติที่เกี่ยวข้อง	บทกำหนดโทษ
9.1 ความผิดทางวินัย/ถอดถอน/ฝ่าฝืนจริยธรรม	
9.1.1) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2551	
ม. 185 : สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาต้องไม่ใช้สถานะหรือตำแหน่งการเป็นสมาชิกของสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภากระทำการใด ๆ อันมีลักษณะที่เป็นการก้าวก่ายหรือแทรกแซงเพื่อประโยชน์ของตนเอง ของผู้อื่น หรือของพรรคการเมือง ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในเรื่องดังต่อไปนี้ (1) การปฏิบัติราชการหรรือการดำเนินงานในหน้าที่ประจำของข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ กิจการที่รัฐถือหุ้นใหญ่ หรือราชการส่วนท้องถิ่น (2) การกระทำในลักษณะที่ทำให้ตนมีส่วนร่วมในการใช้จ่ายเงินงบประมาณหรือให้ความเห็นชอบในการจัดทำโครงการใด ๆ ของหน่วยงานของรัฐ .... (3) การบรรจุ แต่งตั้ง โยกย้าย โอน เลื่อนตำแหน่ง เลื่อนเงินเดือนหรือการให้พ้นจากตำแหน่งของข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำและมิใช่ข้าราชการการเมือง พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ กิจการที่รัฐถือหุ้นใหญ่ หรือราชการส่วนท้องถิ่น	พ้นจากการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบที่ 9 การใช้อิทธิพลเข้าไปมีผลต่อการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐอื่น

บทบัญญัติที่เกี่ยวข้อง	บทกำหนดโทษ
9.1 ความผิดทางวินัย/ถอดถอน/ฝ่าฝืนจริยธรรม	
9.1.2) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551	
ม. 84 : ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องไม่กระทำการอันเป็นข้อห้าม ดังต่อไปนี้... **(3) ต้องไม่อาศัยหรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนหาประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น** **(5) ต้องไม่กระทำการหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาผลประโยชน์อันอาจทำให้เสียความเที่ยงธรรมหรือเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน**	**โทษทางวินัยมี 5 สถาน**
9.1.3) ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน	
ข้อ 4 : ข้าราชการต้องมีจิตสำนึกที่ดีและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ เสียสละ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรวดเร็ว โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้ ... **(2) ละเว้นจากการกระทำทั้งปวงที่จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อตำแหน่งหน้าที่ของตนหรือของข้าราชการอื่น ไม่ก้าวก่ายหรือแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการอื่นโดยมิชอบ**	**โทษทางวินัยมี 5 สถาน**

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบที่ 9 การใช้อิทธิพลเข้าไปมีผลต่อการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐอื่น

บทบัญญัติที่เกี่ยวข้อง	บทกำหนดโทษ
9.2 ความผิดทางอาญา	
9.2.1) ประมวลกฎหมายอาญา	
ม. 148 : ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน **ใช้อำนาจในตำแหน่งโดยมิชอบ ข่มขืนใจหรือจูงใจเพื่อให้บุคคลใดมอบให้หรือหามาให้ซึ่งทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่ตนเองหรือผู้อื่น**	**ต้องระวางโทษ :** จำคุกตั้งแต่ 5 - 20 ปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่ 100,000 - 400,000 บาท หรือประหารชีวิต

กรณีตัวอย่าง : การใช้อิทธิพลเข้าไปมีผลต่อการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐอื่น

นาย A. เป็นหัวหน้าส่วนราชการแห่งหนึ่งในจังหวัด ได้รู้จักสนิทสนมกับ นาย B. หัวหน้าส่วนราชการอีกแห่งหนึ่งในจังหวัดเดียวกัน นาย A. จึงใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัวฝากลูกชาย คือ นาย C. เข้ารับราชการภายใต้สังกัดของนาย B.

- การให้ฝ่ายจัดซื้อจัดหาพัสดุต้องตรวจรับงานที่ไม่ถูกต้องจากบริษัทที่เป็นพรรคพวก
- การสั่งการโดยไม่ชอบธรรมเพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับตนเองหรือพรรคพวก
- การสั่งการให้คณะกรรมการสอบสวนหยุดทำการสอบสวน

กรณีตัวอย่าง : การใช้อิทธิพลเข้าไปมีผลต่อการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐอื่น

สำนักงานศาลปกครอง
เลขที่120 หมู่3 ถนนแจ้งวัฒนะ
แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่
กรุงเทพฯ 10210
โทร. 0-2141-0959
Fax : 0-2143-9811
มือถือ 081-8248555
E-mail : derekrid@gmail.com

เรียน [redacted] ที่เคารพรัก.

ท่านประธานฯ ประสงค์ จะสนับสนุน พ.ต.ท. [redacted] ซึ่งเป็นเพื่อนกับหลานท่าน ให้ได้เป็น ผกก. เพราะเป็นคนดี อยู่ นรต. รุ่น [redacted] มีอาวุโสมากพอ (เพื่อนรุ่นเดียวกันเป็น รอง ผบก. และ สรุปใหญ่เป็น ผกก. กันแล้ว)

ขอความกรุณาพี่เอก ช่วยแนะนำด้วยครับ ว่าท่านประธานหรือ ผบ ต้องดำเนินการอย่างไรบ้างครับ.

ขอขอบพระคุณ.

[redacted]

25 ตค. 56.

เรียน ท่าน ผบ.ตร. ที่เคารพ

- พ.ต.ท. [redacted] รอง ผกก.ป.สน.หัวหมาก ขอรับการสนับสนุนแต่งตั้งเป็น ผกก. ตามประวัติและความประสงค์ที่แนบ เป็นเพื่อนสนิท หลานชายท่านประธานศาลปกครองสูงสุด และได้ช่วยดูแล การปฏิบัติภารกิจ ของท่านประธานฯ ในหลายโอกาส. ท่านประธานศาลปกครองสูงสุด จึงขอความกรุณาท่าน ผบ.ตร. (สิ่งเอกสารผ่านท่านรอง ผบ.ตร. [redacted]) ช่วยพิจารณาสนับสนุนด้วยครับ.

ขอแสดงความนับถือ

[redacted]

เลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง

7 มค. 57

[redacted]

เลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง

กรณีตัวอย่าง : การใช้อิทธิพลเข้าไปมีผลต่อการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐอื่น

คณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง (ก.ศป.) ในการประชุม วันที่ 23 ก.ย. 2558 ได้พิจารณาพยานหลักฐานในสำนวนการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวนตามคำสั่ง ก.ศป. ลับ ที่ 7/2558 ลงวันที่ 17 มี.ค. 2558 กรณี **นาย ห. ประธานศาลปกครองสูงสุด** แล้ว มีมติว่า "แม้ไม่ปรากฏชัดว่า นาย ห. ได้มีการมอบหมายให้ **นาย ด. เลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง** มีหนังสือสองฉบับดังกล่าว แต่พยานหลักฐานก็รับฟังได้ว่านาย ห. <u>มีส่วนรู้เห็นเป็นใจและรับทราบ</u>ในกรณีที่นาย ด. กระทำการดังกล่าวอันเป็นการ<u>กระทำผิดวินัย ฐานไม่รักษาชื่อเสียงของตนและไม่รักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนมิให้เสื่อมเสีย</u> โดยไม่กระทำการใดๆ <u>อันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว ซึ่งถือว่าเป็นการประพฤติตนไม่สมควร</u> ตามข้อ 5 และข้อ 11 วรรคหนึ่ง ของประกาศ ก.ศป. เรื่อง วินัยแห่งการเป็นตุลาการศาลปกครอง ลงวันที่ 19 ธ.ค. 2544 **ให้<u>นาย ห. ออกจากราชการ</u> ทั้งนี้ตั้งแต่วันที่ ก.ศป. มีมติ"**

กรณีตัวอย่าง : การใช้อิทธิพลเข้าไปมีผลต่อการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐอื่น

ส่วน **นาย ด. อดีตเลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง**

คณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงสรุปว่า การกระทำของนาย ด. เลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง ดังกล่าว**เป็นการฝ่าฝืนข้อห้ามตามจริยธรรมข้าราชการฝ่ายศาลปกครองโดยมีมูลอันควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง** และการกระทำดังกล่าวยังไม่อาจรับฟังได้ว่าได้รับมอบหมายหรือรู้เห็นเป็นใจจากนาย ห. ประธานศาลปกครองสูงสุด

กรณีตัวอย่าง : การใช้อิทธิพลเข้าไปมีผลต่อการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐอื่น

จึงเห็นควร**ลงโทษให้ภาคทัณฑ์** แต่เนื่องจากนาย ด. เลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง ได้ถูกพักงานนานแล้วเป็นเวลา 2 เดือน และไม่ปรากฏความเสียหายในรูปธรรมที่สำนักงานศาลปกครอง และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (สตช.) **จึงให้งดโทษภาคทัณฑ์ แต่ยังให้ว่ากล่าวตักเตือนเป็นลายลักษณ์**

โดยให้พึงระมัดระวังในการรักษาชื่อเสียงภาพลักษณ์ และเกียรติภูมิของสำนักงานศาลปกครอง และศาลปกครอง รวมทั้งรักษาชื่อเสียงและเกียรติศักดิ์ตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน ไม่ให้เสื่อมเสียง ตลอดจนไม่อาศัยหรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนหาประโยชน์ให้แก่ตนเอง หรือผู้อื่น โดยให้ปฏิบัติอยู่ในกรอบของจริยธรรม ระเบียบแบบแผนของทางราชการ และวินัยที่กำหนดอย่างเคร่งครัดอยู่เสมอ

10. การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวมรูปแบบอื่น ๆ

คือ พฤติการณ์ของการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวมที่นอกเหนือจาก 9 รูปแบบดังกล่าว

สรุปความแตกต่างระหว่างผลประโยชน์ทับซ้อนกับการทุจริตต่อหน้าที่

ประเด็นเปรียบเทียบ	ผลประโยชน์ทับซ้อน	การทุจริตต่อหน้าที่
มีสถานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ	- ต้องเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ แต่มีบางกรณีที่กฎหมายบัญญัติครอบคลุมไปถึงหลังจากที่พ้นจากตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐ เช่น การทำงานหลังเกษียณ (ตามบทบัญญัติมาตรา 127)	- ต้องเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ
มีอำนาจหน้าที่	มีทั้งกรณีที่มีอำนาจหน้าที่และไม่ต้องมีอำนาจหน้าที่ 1) กรณีมีอำนาจหน้าที่ เช่น การเป็นคู่สัญญา 2) กรณีที่ไม่ต้องมีอำนาจหน้าที่ เช่น การรับประโยชน์ต่าง ๆ	- ต้องมีอำนาจหน้าที่
เพื่อให้ตนเอง/ผู้อื่นได้ประโยชน์	- ตนเอง/ผู้อื่นได้ประโยชน์	- ตนเอง/ผู้อื่นได้ประโยชน์
มีเจตนาทุจริต	- มี/ไม่มีเจตนาทุจริตก็ได้	- ต้องมีเจตนาทุจริต

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ
การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคล
กับประโยชน์ส่วนรวม

- อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. 2003
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หมวด 9
- พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 หมวด 6
- พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539
- กฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ประมวลจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจการที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงานต่าง ๆ

อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. 2003

(United Nations Convention against Corruption 2003)

อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. 2003 (United Nations Convention against Corruption 2003)

ได้วางหลักเกี่ยวกับการป้องกันการขัดกันแห่งผลประโยชน์ไว้ คือ รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องพยายามรับเอา คงไว้ และเสริมสร้างระบบที่ส่งเสริมความโปร่งใสและ**ป้องกันความขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม** ทั้งนี้ โดยสอดคล้องกับหลักการพื้นฐานของระบบกฎหมายภายในของตน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560
หมวด 9 การขัดกันแห่งผลประโยชน์
(มาตรา 184 - 187)

มาตรา 184 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาต้อง

(1) ไม่ดำรงตำแหน่งหรือหน้าที่ใดในหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ หรือตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

(2) ไม่รับหรือแทรกแซงหรือก้าวก่ายการเข้ารับสัมปทานจากรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ หรือเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน หรือเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่รับสัมปทานหรือเข้าเป็นคู่สัญญาในลักษณะดังกล่าว ทั้งนี้ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

(3) ไม่รับเงินหรือประโยชน์ใด ๆ จากหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจเป็นพิเศษนอกเหนือไปจากที่หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจปฏิบัติต่อบุคคลอื่น ๆ ในธุรกิจการงานปกติ

(4) ไม่กระทำการใด ๆ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม อันเป็นการขัดขวางหรือแทรกแซงการใช้สิทธิหรือเสรีภาพของหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนโดยมิชอบ

มาตรานี้มิให้ใช้บังคับในกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภารับเบี้ยหวัด บำเหน็จบำนาญ เงินปีพระบรมวงศานุวงศ์ หรือเงินอื่นใดในลักษณะเดียวกัน และมิให้ใช้บังคับในกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภารับหรือดำรงตำแหน่งกรรมาธิการของรัฐสภา สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภา หรือกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งในการบริหารราชการแผ่นดินที่เกี่ยวกับกิจการของสภา หรือกรรมการตามที่มีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะ

ให้นำ (2) และ (3) มาบังคับใช้แก่คู่สมรสและบุตรของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา และบุคคลอื่นซึ่งมิใช่คู่สมรสและบุตรของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภานั้นที่ดำเนินการในลักษณะผู้ถูกใช้ ผู้ร่วมดำเนินการ หรือผู้ได้รับมอบหมายจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาให้กระทำตามมาตรานี้ด้วย

มาตรา 185 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาต้องไม่ใช้สถานะหรือตำแหน่งการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภากระทำการใด ๆ อันมีลักษณะที่เป็นการก้าวก่ายหรือแทรกแซงเพื่อประโยชน์ของตนเอง ของผู้อื่น หรือของพรรคการเมือง ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม ในเรื่องดังต่อไปนี้

(1) การปฏิบัติราชการหรือการดำเนินงานในหน้าที่ประจำของข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ กิจการที่รัฐถือหุ้นใหญ่ หรือราชการส่วนท้องถิ่น

(2) กระทำการในลักษณะที่ทำให้ตนมีส่วนร่วมในการใช้จ่ายเงินงบประมาณหรือให้ความเห็นชอบในการจัดทำโครงการใด ๆ ของหน่วยงานของรัฐ เว้นแต่เป็นการดำเนินการในกิจการของรัฐสภา

(3) การบรรจุ แต่งตั้ง โยกย้าย โอน เลื่อนตำแหน่ง เลื่อนเงินเดือนหรือการให้พ้นจากตำแหน่งของข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำและมิใช่ข้าราชการการเมือง พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ กิจการที่รัฐถือหุ้นใหญ่ หรือราชการส่วนท้องถิ่น

มาตรา 186 ให้นำความในมาตรา 184 มาใช้บังคับแก่รัฐมนตรีด้วยโดยอนุโลม เว้นแต่กรณีดังต่อไปนี้

(1) การดำรงตำแหน่งหรือการดำเนินการที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่หรืออำนาจของรัฐมนตรี

(2) การกระทำตามหน้าที่และอำนาจในการบริหารราชการแผ่นดิน หรือตามนโยบายที่ได้แถลงต่อรัฐสภา หรือตามที่กฎหมายบัญญัติ

นอกจากกรณีตามวรรคหนึ่ง รัฐมนตรีต้องไม่ใช้สถานะหรือตำแหน่งกระทำการใด ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม อันเป็นการก้าวก่ายหรือแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อประโยชน์ของตนเอง ของผู้อื่น หรือของพรรคการเมืองโดยมิชอบตามที่กำหนดในมาตรฐานทางจริยธรรม

มาตรา 187 รัฐมนตรีต้องไม่เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทหรือไม่คงไว้ซึ่งความเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทต่อไปตามจำนวนที่กฎหมายบัญญัติ และต้องไม่เป็นลูกจ้างของบุคคลใด

ในกรณีที่รัฐมนตรีผู้ใดประสงค์จะได้รับประโยชน์จากกรณีตามวรรคหนึ่งต่อไป ให้แจ้งประธานกรรมการป้องและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง และให้โอนหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทดังกล่าวให้แก่นิติบุคคลซึ่งจัดการทรัพย์สินเพื่อประโยชน์ของผู้อื่น ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

รัฐมนตรีจะเข้าไปเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการหุ้นหรือกิจการของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทตามวรรคสองไม่ว่าในทางใด ๆ มิได้

มาตรานี้เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับความเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้น ให้ใช้บังคับแก่คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของรัฐมนตรี และการถือหุ้นของรัฐมนตรีที่อยู่ในความครอบครองหรือดูแลของบุคคลอื่นไม่ว่าโดยทางใด ๆ ด้วย

พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539

มาตรา 13

เจ้าหน้าที่ดังต่อไปนี้จะทำการพิจารณาทางปกครองไม่ได้

(1) เป็นคู่กรณีเอง

(2) เป็นคู่หมั้นหรือคู่สมรสของคู่กรณี

(3) เป็นญาติของคู่กรณี คือ เป็นบุพการีหรือผู้สืบสันดานไม่ว่าชั้นใด ๆ หรือเป็นพี่น้องหรือลูกพี่ลูกน้องนับได้เพียง ภายในสามชั้น หรือเป็นญาติเกี่ยวพันทางแต่งงานนับได้เพียงสองชั้น

(4) เป็นหรือเคยเป็นผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้พิทักษ์หรือผู้แทนหรือตัวแทนของคู่กรณี

(5) เป็นเจ้าหนี้หรือลูกหนี้ หรือเป็นนายจ้างของคู่กรณี

(6) กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

กฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

มาตรา 44/3 นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด และที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ต้องไม่กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(3) เป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญาหรือกิจการที่กระทำหรือจะกระทำกับหรือให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น หรือมีส่วนได้เสียในสัญญาหรือกิจการที่กระทำหรือจะกระทำกับหรือให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น โดยมีพฤติการณ์แสดงให้เห็นว่าเป็นการต่างตอบแทนหรือเอื้อประโยชน์ส่วนตนระหว่างกัน ทั้งนี้ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

มาตรา 48 จตุทิศ นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี และเลขานุการนายกเทศมนตรี ต้องไม่กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(3) เป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญาหรือกิจการที่กระทำหรือจะกระทำกับหรือให้แก่เทศบาลนั้นหรือมีส่วนได้เสียในสัญญาหรือกิจการที่กระทำหรือจะกระทำกับหรือให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น โดยมีพฤติการณ์แสดงให้เห็นว่าเป็นการต่างตอบแทนหรือเอื้อประโยชน์ส่วนตนระหว่างกัน ทั้งนี้ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

มาตรา 64/2 นายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ต้องไม่กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(3) เป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาที่องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นเป็นคู่สัญญาหรือในกิจการที่กระทำให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลนั้น หรือที่องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นจะกระทำ

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

มาตรา 51 ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

(3) ต้องไม่เป็นคู่สัญญาหรือมีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับกรุงเทพมหานคร หรือการพาณิชย์ของกรุงเทพมหานครหรือบริษัทซึ่งกรุงเทพมหานครถือหุ้น เว้นแต่กรณีที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครได้เป็นคู่สัญญาหรือเป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญาอยู่ได้ก่อนได้รับการเลือกตั้ง

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

มาตรา 49 นายกเมืองพัทยา รองนายกเมืองพัทยา เลขานุการนายกเมืองพัทยา ผู้ช่วยเลขานุการนายกเมืองพัทยา ประธานที่ปรึกษา และที่ปรึกษา ต้องไม่กระทำการดังต่อไปนี้

(3) เป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญาหรือกิจการที่กระทำหรือจะกระทำกับหรือให้แก่เมืองพัทยา หรือมีส่วนได้เสียในสัญญาหรือกิจการที่กระทำหรือจะกระทำกับหรือให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น โดยมีพฤติการณ์แสดงให้เห็นว่าเป็นการต่างตอบแทนหรือเอื้อประโยชน์ส่วนตนระหว่างกัน หรือเป็นหุ้นส่วน หรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่เป็นคู่สัญญากับเมืองพัทยาอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน ทั้งนี้ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม เว้นแต่ในส่วนที่เป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทมหาชนจำกัดอยู่ก่อนได้รับการเลือกตั้ง

ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน

ข้อ 5 ข้าราชการต้องแยกเรื่องส่วนตัวออกจากตำแหน่งหน้าที่ และยึดถือประโยชน์ ส่วนรวมของประเทศชาติ เหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

(1) ไม่นำความสัมพันธ์ส่วนตัวที่ตนมีต่อบุคคลอื่น ไม่ว่าจะเป็นญาติพี่น้อง พรรคพวก เพื่อนฝูง หรือผู้มีบุญคุณส่วนตัว มาประกอบการใช้ดุลพินิจให้เป็นคุณ หรือเป็นโทษแก่บุคคลนั้น หรือปฏิบัติต่อบุคคลนั้นต่างจากบุคคลอื่นเพราะชอบหรือชัง

(2) ไม่ใช้เวลาราชการ เงิน ทรัพย์สิน บุคลากร บริการ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกของทางราชการไปเพื่อประโยชน์ส่วนตัวของตนเองหรือผู้อื่นเว้นแต่ได้รับอนุญาตโดยชอบด้วยกฎหมาย

(3) ไม่กระทำการใด หรือดำรงตำแหน่ง หรือปฏิบัติการใดในฐานะส่วนตัว ซึ่งก่อให้เกิดความเคลือบแคลงหรือสงสัยว่าจะขัดกับประโยชน์ส่วนรวมที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน้าที่ ในกรณีมีความเคลือบแคลงหรือสงสัย ให้ข้าราชการผู้นั้นยุติการกระทำดังกล่าวไว้ก่อน แล้วแจ้งให้ผู้บังคับบัญชา หัวหน้าส่วนราชการ และคณะกรรมการจริยธรรมพิจารณาเมื่อคณะกรรมการ จริยธรรมวินิจฉัยเป็นประการใดแล้วจึงปฏิบัติตามนั้น

(4) ในการปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบในหน่วยงานโดยตรงหรือหน้าที่อื่นในราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานของรัฐ ข้าราชการต้องยึดถือประโยชน์ของทางราชการเป็นหลัก ในกรณีที่มีความขัดแย้งระหว่างประโยชน์ของทางราชการหรือประโยชน์ส่วนรวมกับประโยชน์ส่วนตนหรือส่วนกลุ่ม อันจำเป็นต้องวินิจฉัยหรือชี้ขาด ต้องยึดประโยชน์ของทางราชการและประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561

หมวด 6

การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม

(มาตรา 126 - 129)

มาตรา 4

“เจ้าพนักงานของรัฐ” หมายความว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และคณะกรรมการ ป.ป.ช.

มาตรา 4

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐหรือในรัฐวิสาหกิจ ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าหนักงานตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ หรือเจ้าพนักงานอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติและให้หมายความรวมถึงกรรมการ อนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ และบุคคลหรือคณะบุคคลบรรดาซึ่งมีกฎหมายกำหนดให้ใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางปกครองที่จัดตั้งขึ้นในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐด้วย

มาตรา 4

“ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” หมายความว่า

1) นายกรัฐมนตรี 2) รัฐมนตรี 3) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 4) สมาชิกวุฒิสภา

5) ข้าราชการการเมืองอื่นนอกจาก 1) และ 2) ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการการเมือง

6) ข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการรัฐสภา

มาตรา 4

“ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติยกเว้นคณะกรรมการ ป.ป.ช. และให้หมายความรวมถึงผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินด้วยยกเว้นกรณีตามมาตรา 11 (1)

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติและให้หมายความรวมถึงประธานกรรมการด้วย

มาตรา 4

“ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวง ทบวง กรมหรือส่วนราชการที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองสำหรับข้าราชการพลเรือน และปลัดกระทรวงกลาโหม ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการเหล่าทัพสำหรับข้าราชการทหาร และผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ และให้หมายความรวมถึงผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดกรุงเทพมหานคร กรรมการ และผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ กรรมการและผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานอื่นของรัฐ ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นตามที่กฎหมายกำหนด หรือผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งเทียบเท่าตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

มาตรา 126

มาตรา 126 นอกจากเจ้าพนักงานของรัฐที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้เป็นการเฉพาะแล้ว ห้ามมิให้กรรมการ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และเจ้าพนักงานของรัฐที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด ดำเนินกิจการดังต่อไปนี้

(1) **เป็นคู่สัญญาหรือมีส่วนได้เสียในสัญญา**ที่ทำกับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าพนักงานของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าพนักงานของรัฐซึ่งมีอำนาจไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมในการกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบหรือดำเนินคดี

มาตรา 126

(2) <u>เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่เข้าเป็นคู่สัญญา</u>กับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าพนักงานของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าพนักงานของรัฐซึ่งมีอำนาจไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมในการกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบหรือดำเนินคดี เว้นแต่จะเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดไม่เกินจำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

มาตรา 126

(3) **รับสัมปทานหรือคงถือไว้ซึ่งสัมปทานจากรัฐ** หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น อันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน หรือ **เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่รับสัมปทานหรือเข้าเป็นคู่สัญญาในลักษณะดังกล่าว** ในฐานะที่เป็นเจ้าพนักงานของรัฐซึ่งมีอำนาจไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมในการกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบหรือดำเนินคดี *เว้นแต่จะเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดไม่เกินจำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด*

มาตรา 126

(4) <u>เข้าไปมีส่วนได้เสียในฐานะที่เป็นกรรมการ ที่ปรึกษา ตัวแทน พนักงานหรือลูกจ้างในธุรกิจของเอกชน</u>ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบของหน่วยงานของรัฐที่เจ้าพนักงานของรัฐผู้นั้นสังกัดอยู่หรือปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าพนักงานของรัฐ ซึ่งโดยสภาพของผลประโยชน์ของธุรกิจของเอกชนนั้นอาจขัดหรือแย้งต่อประโยชน์ส่วนรวม หรือประโยชน์ของทางราชการ หรือกระทบต่อความมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานของรัฐผู้นั้น

มาตรา 126

วรรคสอง : ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับกับคู่สมรสของเจ้าพนักงานของรัฐตามวรรคหนึ่งด้วย โดยให้ถือว่า**การดำเนินกิจการของคู่สมรส**เป็นการดำเนินกิจการของเจ้าพนักงานของรัฐ เว้นแต่เป็นกรณีที่คู่สมรสนั้นดำเนินการอยู่ก่อนที่เจ้าพนักงานของรัฐจะเข้าดำรงตำแหน่ง

วรรคสาม : คู่สมรสตามวรรคสองให้หมายความรวมถึง**ผู้ซึ่งอยู่กินกันฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรส**ด้วย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

เจ้าพนักงานของรัฐที่มีลักษณะตาม (2) หรือ (3) ต้องดำเนินการไม่ให้มีลักษณะดังกล่าวภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เข้าดำรงตำแหน่ง

มาตรา 126

มาตรา 168 เจ้าพนักงานของรัฐผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 126 ต้องระวางโทษ**จำคุกไม่เกินสามปี** หรือ**ปรับไม่เกินหกหมื่นบาท** หรือ**ทั้งจำทั้งปรับ**

กรณีความผิดตามมาตรา 126 วรรคสอง ถ้าพิสูจน์ได้ว่าเจ้าพนักงานของรัฐนั้นรู้เห็นยินยอมด้วย เจ้าพนักงานของรัฐนั้นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 126 (1)

การเป็นคู่สัญญา หมายถึง การเข้ามาทำสัญญาโดยตรงกับหน่วยงานของรัฐ ที่มีเจ้าหน้าที่ของรัฐในตำแหน่งนั้น เป็นผู้ปฏิบัติงานในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีอำนาจ กำกับดูแล ควบคุม ตรวจสอบหรือดำเนินคดี

การมีส่วนได้เสียในสัญญา หมายถึง การใช้อำนาจหน้าที่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับสัญญานั้น หรือการเข้าไปดำเนินการใด ๆ

เช่น นายกเทศมนตรี ก เข้าทำสัญญาก่อสร้างอาคารให้กับเทศบาล ก

มาตรา 126 (2)

การเป็นหุ้นส่วน หมายถึง การที่บุคคลได้ลงทุนร่วมกัน ในห้างหุ้นส่วนสามัญ ห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียน หรือห้างหุ้นส่วนจำกัด

การเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัท หมายถึง การมีหุ้นในบริษัทตามทะเบียนผู้ถือหุ้น และบริษัทที่มีเจ้าหน้าที่ของรัฐมีหุ้นอยู่นั้น

เช่น นายกเทศมนตรี ก ถือหุ้นในบริษัท ก เกิดจำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด และบริษัท ก เข้าเป็นคู่สัญญากับเทศบาล ก

มาตรา 126 (3)

สัญญาสัมปทาน หมายถึง สัญญาที่เอกชนได้รับอนุญาตจากรัฐ ให้ดำเนินการต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- สัญญาที่รัฐอนุญาตให้เอกชนจัดทำบริการสาธารณะ เช่น สัญญาสัมปทานรถไฟฟ้า สัญญาสัมปทานในกิจการโทรมนาคม
- สัญญาที่รัฐให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ
- สัญญาที่รัฐให้เอกชนแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ เช่นการทำเหมืองแร่ การทำโรงโม่หิน รังนกอีแอ่น เป็นต้น

เช่น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมถือหุ้นอยู่ในบริษัท ก เกินจำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ต่อมา บริษัท ก เข้าไปรับสัมปทานเกี่ยวกับเส้นทางการเดินรถ

มาตรา 126 (4)

เข้าไปมีส่วนได้เสียในฐานะที่เป็นกรรมการ ที่ปรึกษา ตัวแทน พนักงานหรือลูกจ้างในธุรกิจของเอกชนซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบของหน่วยงานของรัฐที่เจ้าพนักงานของรัฐผู้นั้นสังกัดอยู่หรือปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าพนักงานของรัฐ ซึ่งโดยสภาพของผลประโยชน์ของธุรกิจของเอกชนนั้นอาจขัดหรือแย้งต่อประโยชน์ส่วนรวม หรือประโยชน์ของทางราชการ หรือกระทบต่อความมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานของรัฐผู้นั้น

เช่น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขดำรงตำแหน่งที่ปรึกษาให้กับบริษัทยา

คู่สมรส หมายถึง ???

มาตรา 126 วรรคสาม

คู่สมรสตามวรรคสองให้หมายความรวมถึง **“ผู้ซึ่งอยู่กินกันฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรส”** ด้วย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
เรื่อง หลักเกณฑ์ของผู้ซึ่งอยู่กินกันฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรส อันถือว่าเป็นคู่สมรส พ.ศ. ๒๕๖๑

ข้อ 3 บุคคลซึ่ง**<u>อยู่กินกันฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรสกับเจ้าพนักงานของรัฐ</u>** และมีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ ให้ถือเป็นคู่สมรสตามมาตรา 102 วรรคสอง และมาตรา 126 วรรคสาม

(1) ได้ทำพิธีมงคลสมรสหรือพิธีอื่นใดในทำนองเดียวกันกับเจ้าพนักงานของรัฐ โดยมีบุคคลในครอบครัวหรือบุคคลภายนอกรับทราบว่าเป็นการอยู่ กินเป็นสามีภริยากันตามประเพณี

(2) เจ้าพนักงานของรัฐแสดงให้ปรากฏว่ามีสถานะเป็นสามีภริยากันหรือมีพฤติการณ์เป็นที่รับรู้ของสังคมทั่วไปว่ามีสถานะดังกล่าว

ทั้งนี้ ให้หมายความรวมถึงบุคคลซึ่งจดทะเบียนสมรสกับเจ้าพนักงานของรัฐและต่อมาได้จดทะเบียนหย่าขาดจากกันตามกฎหมาย แต่ยังแสดงให้ปรากฏหรือมีพฤติการณ์ซึ่งเป็นที่รับรู้ของสังคมทั่วไปว่ามีสถานะเป็นสามีหรือภริยากัน

สรุปมาตรา 126 เจ้าพนักงานของรัฐ ควรรู้ !!!

- เดิม คือ **มาตรา 100** แห่งพ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542
- เดิม **ใช้บังคับกับ 4 ตำแหน่ง** ได้แก่ นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ผู้บริหารท้องถิ่น และรองผู้บริหารท้องถิ่น

- ใช้บังคับกับ **เจ้าพนักงานของรัฐ** และ**คู่สมรส** โดยตำแหน่งเจ้าพนักงานของรัฐที่ห้ามดำเนินกิจการ แบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1) ตำแหน่งเจ้าพนักงานของรัฐที่ต้องห้ามดำเนินกิจการ*ตามมาตรา 126* คือ กรรมการ ป.ป.ช. และ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ (รวมถึงผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินด้วย)

2) ตำแหน่งเจ้าพนักงานของรัฐที่ต้องห้ามดำเนินกิจการ*ตามประกาศที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด*

สรุปมาตรา 126 เจ้าพนักงานของรัฐ ควรรู้ !!!

ห้ามกระทำการ 4 ประการ ได้แก่

1) เป็นคู่สัญญาหรือมีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานของรัฐ

2) เป็นหุ้นส่วนในห้างหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในบริษัทที่*เข้าเป็นคู่สัญญา*กับหน่วยงานของรัฐ

3) รับสัมปทานหรือคงถือไว้ซึ่งสัมปทานจากรัฐ หรือเข้าเป็นคู่สัญญาอันมีลักษณะผูกขาดตัดตอน เป็นหุ้นส่วนในห้างหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในบริษัท*ที่รับสัมปทานหรือเข้าเป็นคู่สัญญาในลักษณะดังกล่าว*

4) เป็นกรรมการ ที่ปรึกษา ตัวแทน พนักงานหรือลูกจ้างในธุรกิจของเอกชนซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบของหน่วยงานของรัฐ

มาตรา 127

มาตรา 127 ห้ามมิให้กรรมการ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง และผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด **ดำเนินการใดตามมาตรา 126 (4) ภายในสองปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง**

มาตรา 170 เจ้าพนักงานของรัฐผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 127 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 128

มาตรา 128 **ห้ามมิให้<u>เจ้าพนักงานของรัฐ</u>ผู้ใดรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้**จากผู้ใด นอกเหนือจากทรัพย์สินหรือประโยชน์อันควรได้ตามกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย *เว้นแต่การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาตามหลักเกณฑ์และจำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด*

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุพการี สืบสันดาน หรือญาติที่ให้ตามประเพณี หรือตามธรรมจรรยาตามฐานานุรูป

บทบัญญัติในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของ**ผู้ซึ่งพ้นจากการเป็นเจ้าพนักงานของรัฐมาแล้วไม่ถึงสองปี**ด้วยโดยอนุโลม

มาตรา 128

มาตรา 169 เจ้าพนักงานของรัฐผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 128 ต้องระวางโทษ**จำคุกไม่เกินสามปี** หรือ**ปรับไม่เกินหกหมื่นบาท** หรือ**ทั้งจำทั้งปรับ**

มาตรา 128

“ประโยชน์อื่นใด” หมายความว่า สิ่งที่มีมูลค่า ได้แก่ การลดราคา การรับความบันเทิง การรับบริการ การรับการฝึกอบรม หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียวกัน

“การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยา” หมายความว่า การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากญาติหรือจากบุคคลที่ให้กันในโอกาสต่าง ๆ โดยปกติตามขนบธรรมเนียมประเพณี หรือวัฒนธรรม หรือให้กันตามมารยาทที่ปฏิบัติกันในสังคม

“ญาติ” หมายความว่า ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน พี่น้องร่วมบิดามารดาหรือร่วมบิดาหรือมารดาเดียวกัน ลุง ป้า น้า อา คู่สมรส ผู้บุพการีหรือผู้สืบสันดานของคู่สมรส บุตรบุญธรรมหรือผู้รับบุตรบุญธรรม

ประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา 103

ข้อ 5 เจ้าหน้าที่ของรัฐจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาได้ ดังต่อไปนี้

(1) รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากญาติซึ่งให้โดยเสน่หาตามจำนวนที่เหมาะสมตามฐานานุรูป

(2) รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคลอื่นซึ่งมิใช่ญาติมีราคาหรือมูลค่าในการรับจากแต่ละบุคคล แต่ละโอกาสไม่เกินสามพันบาท

(3) รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่การให้นั้นเป็นการให้ในลักษณะให้กับบุคคลทั่วไป

ประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา 103

ข้อ 7 **<u>การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ หรือมีราคาหรือมีมูลค่ามากกว่าที่กำหนด</u>**ไว้ในข้อ 5 ซึ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับมาแล้ว**โดยมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องรับไว้** เพื่อรักษาไมตรี มิตรภาพ หรือความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น**<u>ต้องแจ้งรายละเอียดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นต่อผู้บังคับบัญชา</u>** ซึ่งเป็นหัวหน้าส่วนราชการ ผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หรือผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงาน สถาบัน หรือองค์กรที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดโดยทันทีที่สามารถกระทำได้ เพื่อให้วินิจฉัยว่ามีเหตุผลความจำเป็น ความเหมาะสม และสมควรที่จะให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นรับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นไว้เป็นสิทธิของตนหรือไม่

การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์ที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ หรือมีมูลค่ามากกว่าที่กำหนด

↓

เจ้าพนักงานรับมาแล้ว โดยมีความจำเป็นเพื่อรักษาไมตรี มิตรภาพ หรือความสัมพันธ์อันดี

↓

แจ้งรายละเอียดข้อเท็จจริงต่อผู้บังคับบัญชาโดยทันที

↓

ไม่สมควรรับ

↓

คืนทรัพย์สิน หรือประโยชน์แก่ผู้ให้ทันที

↓

ไม่สามารถคืนได้

↓

ส่งมอบทรัพย์สิน หรือประโยชน์ให้เป็นสิทธิของหน่วยงาน

<u>ผล</u> เจ้าพนักงานของรัฐผู้นั้นไม่เคยรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์ดังกล่าวเลย

ผู้บังคับบัญชา ซึ่งเป็นหัวหน้าส่วนราชการ

ระดับกระทรวง หรือเทียบเท่า

รับทรัพย์สิน หรือประโยชน์ไว้

ให้แจ้งรายละเอียดข้อเท็จจริงต่อผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอน

ประธานกรรมการ และกรรมการ
ในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ
รับทรัพย์สิน หรือประโยชน์ไว้

แจ้งต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อให้ดำเนินการตามที่กำหนด

ผู้ดำรงตำแหน่ง ส.ส. ส.ว.
และสมาชิกสภาท้องถิ่น
รับทรัพย์สิน หรือประโยชน์ไว้

แจ้งรายละเอียดข้อเท็จจริงต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร
ประธานวุฒิสภา หรือประธานสภาท้องถิ่น แล้วแต่กรณี
เพื่อดำเนินการตามที่กำหนดไว้

กรณีตัวอย่าง

นาย ส. ลาออกจากราชการ เข้าร่วมงานแสดงมุทิตาจิตแด่ผู้ลาออกจากราชการและผู้เกษียณอายุราชการ ได้รับเข็มกลัดทองคำมีมูลค่าประมาณ 12,000 บาท จากกองทุนสวัสดิการของหน่วยงานตามข้อกำหนดในการมอบของที่ละรึกให้กับผู้ที่ออกจากราชการ

การรับเข็มกลัดทองคำที่จัดทำโดยกองทุนสวัสดิการภายในสำนักงาน เป็นการรับที่ชอบด้วยข้อบังคับคณะกรรมการสวัสดิการภายในสำนักงาน ว่าด้วยการมอบของที่ระลึกให้แก่สมาชิกกรณีออกจากราชการ พ.ศ. 2559 ข้อ 3 (2) ที่ให้อำนาจแก่กองทุนสวัสดิการสามารถมอบของที่ระลึกให้แก่สมาชิกที่ออกจากราชการซึ่งมีอายุราชการตั้งแต่ 25 ปีขึ้นไป ได้ไม่เกินรายละ 15,000 บาท

ดังนั้น การรับเข็มขัดทองดังกล่าวจึงถือว่าเป็นการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันควรได้ตามกฎหมาย หรือกฎข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย อันเป็นข้อยกเว้นให้เจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดได้ตามมาตรา 128 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 จึงไม่จำเป็นต้องแจ้งข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรับทรัพย์สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.

สรุปมาตรา 128 เจ้าพนักงานของรัฐ ต้องรู้ !!!

- เดิม คือ **มาตรา 103** แห่งพ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542

- ใช้บังคับกับ **เจ้าพนักงานของรัฐทุกคน** ทั้งข้าราชการ พนักงานราชการ ลูกจ้าง ฯลฯ

+ ผู้ซึ่ง**พ้นจาก**การเป็นเจ้าพนักงานของรัฐมาแล้ว**ยังไม่ถึง 2 ปี**ด้วย

หลัก = ห้ามรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด

เว้นแต่

1) รับตามกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เช่น ค่าเบี้ยเลี้ยงเดินทาง ค่าเบี้ยประชุม

2) จากบุพการี ผู้สืบสันดาน หรือญาติที่ให้ตามประเพณี หรือตามธรรมจรรยาตามฐานานุรูป

3) รับตามธรรมจรรยาตามหลักเกณฑ์และจำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด : ไม่เกิน 3,000 บาท

มาตรา 129

มาตรา 129 การกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติในหมวดนี้ให้ถือว่าเป็นการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม

แนวทางการป้องกัน
ผลประโยชน์ทับซ้อน

ปรับฐานความคิด “คิดฐาน2”

ระบบ“ฐานสิบ” (Analog) กับ ระบบ“ฐานสอง”(Digital)

➡ ระบบเลข “ฐาน10”

ระบบเลข “ฐานสิบ” (Decimal number system) หมายถึง ระบบเลขที่มีตัวเลข 10 ตัว คือ 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 เป็นระบบคิดเลขที่ใช้กันมานาน ไม่ว่าจะเป็นการใช้บอกปริมาณหรือบอกขนาด

สอดคล้องกับระบบ “Analog” ที่ใช้ค่าต่อเนื่องหรือสัญญาณซึ่งเป็นค่าต่อเนื่องหรือแทนความหมายของข้อมูลโดยการใช้ฟังก์ชั่นที่ต่อเนื่อง (Continuous)

➡ ระบบเลข “ฐาน 2”

ระบบเลข “ฐานสอง” (Binary number system) หมายถึง ระบบเลขที่มีสัญลักษณ์เพียง 2 ตัว คือ 0 (ศูนย์) กับ 1 (หนึ่ง)

สอดคล้องกับการทำงานระบบ Digital ที่มีลักษณะการทำงานภายในเพียง 2 จังหวะ คือ 0 กับ 1 หรือ On กับ Off (Discrete) ตัดกันเด็ดขาด

ระบบคิด • ฐานสิบ •

Analog

ระบบคิด • ฐานสอง •

Digital

ตัวอย่าง

ระบบคิด • ฐานสิบ •

- เอาวัสดุครุภัณฑ์หลวงไปใช้ที่บ้าน
- เอารถยนต์หลวงมาใช้ในธุระส่วนตัว
- เอาโทรศัพท์หลวงมาโทรติดต่อธุระส่วนตัว
- เอาอุปกรณ์ไฟฟ้าส่วนตัวมาชาร์จที่ทำงาน
- ใช้น้ำประปาหลวงมาล้างรถส่วนตัว

ตัวอย่าง

ระบบคิด • ฐานสอง •

- ไม่รับของขวัญจากผู้มาติดต่อราชการ
- ไม่ใช้รถหลวงในเรื่องส่วนตัว
- ไม่ใช้โทรศัพท์หลวงโทรธุระส่วนตัว
- ไม่นำอุปกรณ์ไฟฟ้าส่วนตัวมาชาร์จที่ทำงาน
- ไม่นำวัสดุครุภัณฑ์หลวงไปใช้ที่บ้าน

ระบบคิด • ฐานสิบ •

สังคมโลกสมัยก่อน : ยุค Analog

ยอมรับกับคำพูดที่ว่า
"ทุจริตบ้างไม่เป็นไร ถ้าเราได้ประโยชน์"

ไม่สามารถแยกประโยชน์ส่วนตน
ออกจากประโยชน์ส่วนรวมได้

ประโยชน์ทับซ้อน/สินบน/ทุจริตคอร์รัปชัน

ระบบอุปถัมภ์
นำความสัมพันธ์ส่วนตัวมาใช้อย่างไม่ถูกต้อง

ระบบคิด • ฐานสอง •

สังคมโลกสมัยใหม่ : ยุค Digital

ไม่ยอมรับกับคำพูดที่ว่า
"ทุจริตบ้างไม่เป็นไร ถ้าเราได้ประโยชน์"

แยกประโยชน์ส่วนตน
ออกจากประโยชน์ส่วนรวม

เห็นประโยชน์สาธารณะ
มาก่อนประโยชน์ส่วนตน

การรับมือกับสถานการณ์
การขัดกันแห่งผลประโยชน์

แนวทางการรับมือกับการขัดกันแห่งผลประโยชน์

หลัก : ไม่อยู่ในสถานการณ์ของการขัดกันแห่งผลประโยชน์เสียแต่ต้น

- กรณีที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ผู้มีอำนาจควรหยุดการปฏิบัติหน้าที่ หรือหยุดการพิจารณาวินิจฉัย หรือลงมติ ในเรื่องนั้น
- กรณีที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงการปฏิบัติหน้าที่ได้ ควรแจ้ง ประกาศ หรือเปิดเผยข้อมูลต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง ผู้บังคับบัญชา หรือสาธารณะ
- กรณีที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงการปฏิบัติหน้าที่ได้ ควรปฏิบัติหน้าที่ หรือพิจารณาโดยยึดหลักเหตุผล โปร่งใส และเปิดเผย
- ศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการขัดกันแห่งผลประโยชน์